

**GADA PĀRSKATS PAR DARBĪBĀM, KO
FINANSĒ NO SEPTĪTĀ, ASTOTĀ, DEVĪTĀ UN
DESMITĀ EIROPAS ATTĪSTĪBAS FONDA (EAF)**

(2009/C 269/02)

Gada pārskats par darbībām, ko finansē no septītā, astotā, devītā un desmitā Eiropas Attīstības fonda (EAF)

SATURS

	<i>Punkts</i>
Ievads	1.–4.
I nodaļa – Septītā, astotā, devītā un desmitā EAF īstenošana	5.–8.
Finanšu izpilde	5.–7.
Komisijas gada pārskats par 7.–10. EAF finanšu pārvaldību	8.
II nodaļa – Revīzijas palātas ticamības deklarācija par EAF	9.–56.
Revīzijas palātas ticamības deklarācija par septīto, astoto, devīto un desmito Eiropas Attīstības fondu (EAF) 2008. finanšu gadā	I–XII
Ticamības deklarāciju pamatojošā informācija	9.–49.
Revīzijas tvērums un pieeja	9.–12.
Pārskatu ticamība	13.–15.
Darījumu pareizība	16.–26.
<i>EuropeAid</i> ģenerāldirektora gada darbības pārskats un deklarācija	27.–32.
Sistēmu efektivitāte	33.–49.
Secinājumu un ieteikumi	50.–56.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

IEVADS

1. Eiropas Attīstības fondi (EAF) ir izveidoti pēc starptautisku konvenciju vai nolīgumu ⁽¹⁾ noslēgšanas starp Kopieni un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un dažām Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstīm (ĀKK), no otras puses, kā arī ar Padomes lēmumiem par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju.

2. Komisija atbild par lielākās daļas EAF izdevumu pārvaldību. Kopš 2003. gada 1. aprīļa EAF ieguldījumu mehānismu pilnībā pārvalda Eiropas Investīciju banka (EIB). Ne Palātas ticamības deklarācija, ne Eiropas Parlamenta budžeta izpildes apstiprināšanas procedūra neattiecas uz šo mehānismu ⁽²⁾ ⁽³⁾.

3. EAF struktūra parādīta **1. diagrammā**. EAF pārvaldībā izmanto dažādu kārtību: tos pārvalda centralizēti, kopīgi un decentralizēti ⁽⁴⁾. Centralizētajā pārvaldībā Komisija pati pārvalda līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras un maksājumus galasaņēmējiem. Kopīgajā pārvaldībā daži īstenošanas uzdevumi ir uzticēti starptautiskām organizācijām, ar nosacījumu, ka šo organizāciju uzskaites, revīzijas, kontroles un iepirkuma procedūras piedāvā starptautiski atzītiem standartiem līdzvērtīgas garantijas. Decentralizētajā pārvaldībā ikdienas pārvaldība ir uzticēta katras saņēmējvalsts kredītrīkotājam ⁽⁵⁾ un Komisijai (sk. **2. diagrammu**). To pienākumos ietilpst:

- a) regulāri pārbaudīt, lai darbības būtu pienācīgi īstenotas;
- b) veikt vajadzīgos pasākumus, lai novērstu neatbilstības un nopietnus tiesību un normatīvo aktu pārkāpumus, un, ja nepieciešams, ierosināt tiesvedību, lai piedzītu nepareizi izmaksāto līdzekļus.

⁽¹⁾ Jaundes I konvenciju noslēdza 1964. gadā. Jaunākais nolīgums (Kotonū) ir spēkā kopš 2000. gada 23. jūnija un ir pārskatīts 2005. gada 25. jūnijā Luksemburgā.

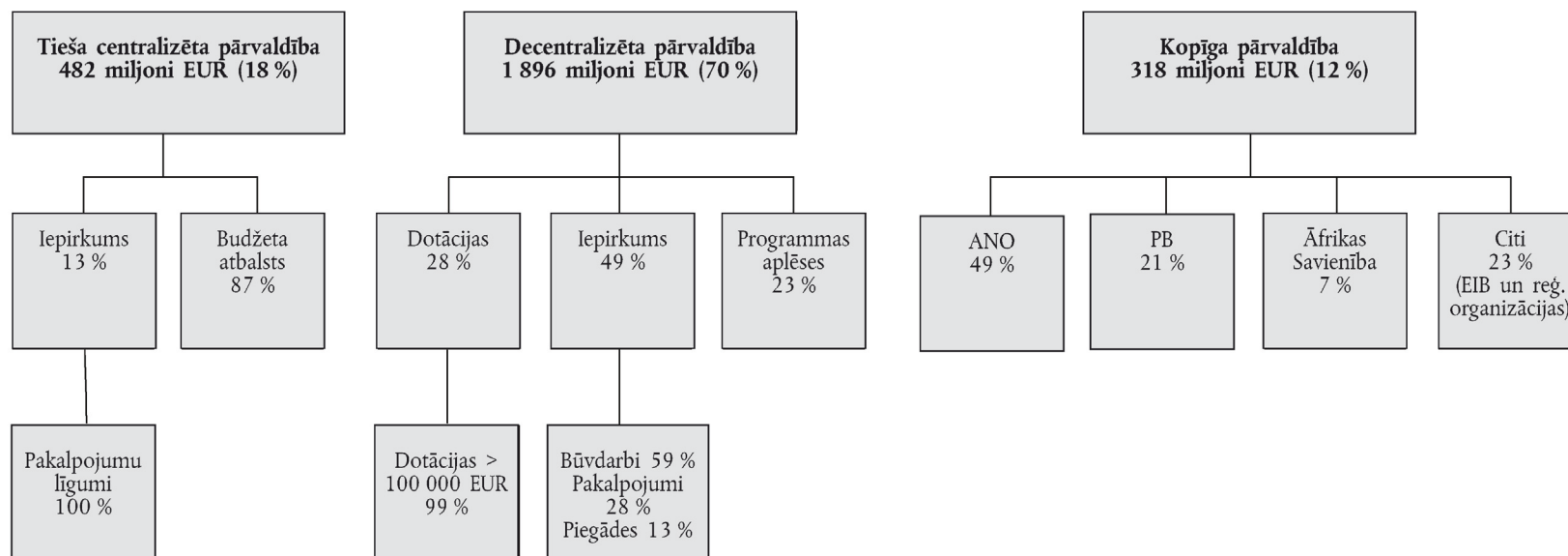
⁽²⁾ Sk. 118., 125. un 134. pantu 2008. gada 18. februāra Finanšu regulā, ko piemēro desmitajam EAF (OV L 78, 19.3.2008.). Atzinumā Nr. 9/2007 par priekšlikumu šai regulai (OV C 23, 28.1.2008.) Palāta uzsvēra, ka šie noteikumi sašaurina Eiropas Parlamenta budžeta izpildes apstiprināšanas pilnvaras.

⁽³⁾ EIB, Komisijas un Palātas trīspusējā nolīgumā (134. pants iepriekš minētajā 2008. gada 18. februāra Finanšu regulā, ko piemēro desmitajam EAF) ir izklāstīti noteikumi šo darbību revīzijai, ko veic Palāta.

⁽⁴⁾ Finanšu regula, ko piemēro desmitajam EAF, 21.–29. pants.

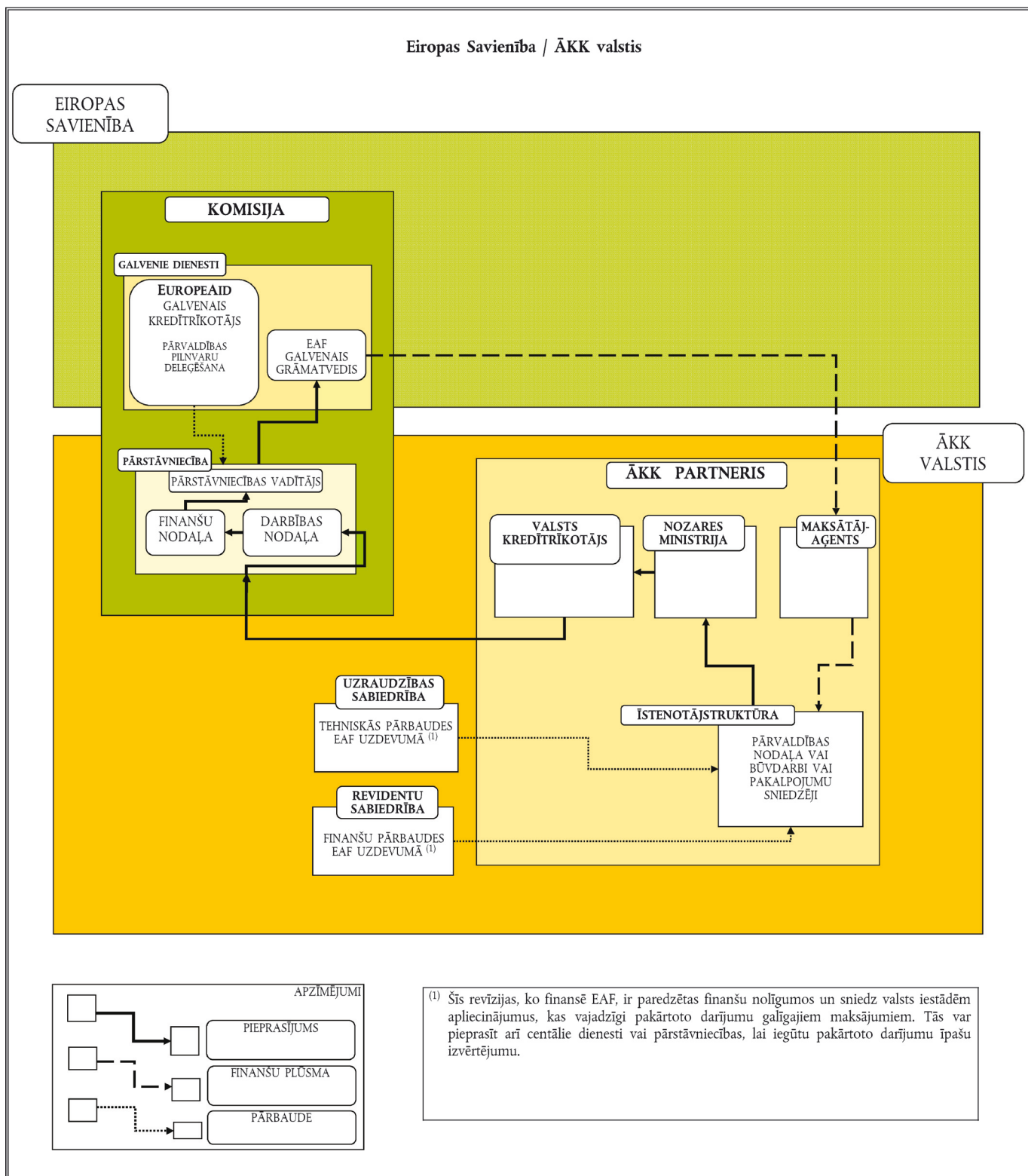
⁽⁵⁾ Kotonū nolīgums, IV. pielikums, 35. pants.

1. diagramma. EAF struktūra (līgumu vērtības izteiksmē)

Avots: AIDCO 2008. gada darbības pārskats (5. pielikums. Iekšējās kontroles veidlapas).

2. diagramma. Decentralizētās pārvaldības princips

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

4. Komisijā gandrīz visas EAF programmas pārvalda *EuropeAid* sadarbības birojs (turpmāk tekstā – “*EuropeAid*”), kas atbild arī par ārējo attiecību un attīstības izdevumu lielākās daļas pārvaldību; šos izdevumus finansē no ES vispārējā budžeta⁽⁶⁾. Neliela daļa EAF projektu⁽⁷⁾ attiecas uz humāno palīdzību, un tos pārvalda Humānās palīdzības ģenerāldirektors (ĢD ECHO).

I NODAĻA. SEPTĪTĀ, ASTOTĀ, DEVĪTĀ UN DESMITĀ EAF ĪSTENOŠANA

Finanšu izpilde

5. Septīto, astoto, devīto un desmito EAF 2008. gadā īstenoja vienlaicīgi. Eiropas Attīstības fondu kredītrīkotājs slēdza septīto EAF 2008. gada 31. augustā⁽⁸⁾. Līdz šā fonda slēgšanas brīdim bija izmaksāts 10 381 miljons EUR (98,3 % no atbalsta pasākumiem kopumā piešķirtajiem 10 559 miljoniem EUR). Atlikumu – 178 miljonus EUR – pārskaitīja devītajam EAF.

6. Desmitais EAF attiecas uz 2008.–2013. gadu, un no tā paredzēts sniegt Kopienas atbalstu 22 682 miljonu EUR apmērā, sākot no 2008. gada 1. jūlija. No šīs summas 21 966 miljoni EUR ir piešķirti ĀKK valstīm, bet 286 miljoni EUR aizjūras zemju un teritoriju asociācijai. Šīs summas EIB pārvaldītājā ieguldījumu mehānismā ietver 1 500 miljonus EUR ĀKK valstīm un 30 miljonus EUR aizjūras zemju un teritoriju asociācijai. Savukārt 430 miljoni EUR ir paredzēti Komisijas izdevumiem, kas saistīti ar EAF plānošanu un īstenošanu.

7. Kopējais Komisijas pārvaldīto EAF līdzekļu izlietojums un finanšu izpilde parādīti **I. tabulā**. Kopīgie līdzekļi un kopīgie lēmumi intervences nozarēs attēloti **I un II diagrammā**. 2008. gadā visas finanšu izpildes prognozes, ko vispārējām saistībām, individuālām saistībām un maksājumiem bija izstrādājuši Komisija, bija pārsniegtas un sasniedza rekordlīmeni vispārējām saistībām (4 723 miljoni EUR), individuālajām saistībām (2 649 miljoni EUR) un tīrajiem maksājumiem (3 143 miljoni EUR). Tas daļēji skaidrojams ar straujo desmitā EAF īstenošanas sākumu un ar ievērojamo palielinājumu budžeta atbalsta darbībām, kur vispārējās saistības un maksājumi attiecīgi sasniedz 2 583 miljonus EUR un 606 miljonus EUR. Nenokārtotie maksājumi pieauga par 15 %, kas ir pamatoti, ņemot vērā gada laikā sasniegto saistību rekordlīmeni. Tajā pašā laikā vecie un neaktīvie nenokārtotie maksājumi samazinājās par 33 %.

5. *Lai nodrošinātu EAF pareizu finanšu pārvaldību, Komisija ir turpinājusi pakāpeniski slēgt vecos projektus, un septītais EAF tika slēgts atbilstīgi plānotajam – 2008. gada 31. augustā.*

7. *Arī šogad Komisija ir spējusi sasniegt izcilus rezultātus attiecībā uz saistībām un maksājumiem un nesamaksāto summu pārvaldībā. Tas apliecina, ka pēdējo gadu centieni paātrināt programmas īstenošanu ir devuši rezultātus.*

⁽⁶⁾ Sk. 8. nodaļu Revīzijas palātas gada pārskatā par budžeta izpildi 2008. finanšu gadā.

⁽⁷⁾ Tie ir 0,6 % no 2008. gada maksājumiem.

⁽⁸⁾ Komisijas Lēmums PE/2008/4803, 29.8.2008.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Komisijas gada pārskats par 7.–10. EAF finanšu pārvaldību

8. Desmitajam EAF piemērojamā finanšu regulā ⁽⁹⁾ noteikts, ka Komisijas pienākums ir katru gadu ziņot par Eiropas Attīstības fondu finanšu pārvaldību. Palāta uzskata, ka ziņojumā par finanšu pārvaldību ir precīzi aprakstīta finanšu gada darbības mērķu sasniegšana (īpaši attiecībā uz finanšu izpildi un kontroles darbībām), finanšu stāvoklis un notikumi, kas ievērojami ietekmējuši 2008. gadā veiktos pasākumus.

⁽⁹⁾ 118. un 124. pants.

1. tabula. Eiropas Attīstības fondu resursu kopējais izlietojums 2008. gada 31. decembrī

(miljonos EUR)

	Stāvoklis 2007. gada beigās		Budžeta izpilde 2008. finanšu gadā					Stāvoklis 2008. gada beigās					
	Kop-summa	Izpilde (%)	7. EAF	8. EAF	9. EAF	10. EAF	Kop-summa	7. EAF Slēgts	8. EAF	9. EAF	10. EAF	Kop-summa (%)	Izpilde (%)
A. RESURSI (1)	37 328,7		- 765,0	- 53,4	725,4	21 260,1	21 167,1	0,0	10 785,9	16 631,8	21 260,1	48 677,7	
B. IZLIETOJUMS													
1. Finanšu saistības	37 279,4	99,9 %	- 765,0	- 53,4	774,7	4 766,4	4 722,7	0,0	10 785,8	16 631,8	4 766,4	32 184,1	66,1 %
2. Individuālās juridiskās saistības	32 046,0	85,8 %	- 699,2	54,6	3 163,2	130,4	2 649,1	0,0	10 539,2	14 207,4	130,4	2 649,1	51,1 %
3. Maksājumi	26 700,0	71,5 %	- 522,8	323,1	3 253,0	89,8	3 143,1	0,0	9 928,6	10 006,7	89,8	20 025,1	41,1 %
C. Nenokārtotie maksājumi (B1-B3)	10 579,4	28,3 %						0,0	857,3	6 625,1	4 676,6	12 159,0	25,0 %
D. Pieejamais atlikums (A-B1)	49,3	0,1 %						0,0	0,0	0,0	16 493,7	16 493,7	33,9 %

(1) Sākotnējie piešķirumi 7., 8., 9. un 10. EAF, procenti, dažādi resursi un pārskaitījumi no iepriekšējiem Eiropas Attīstības fondiem.

(2) Kā resursu procentuālā daļa.

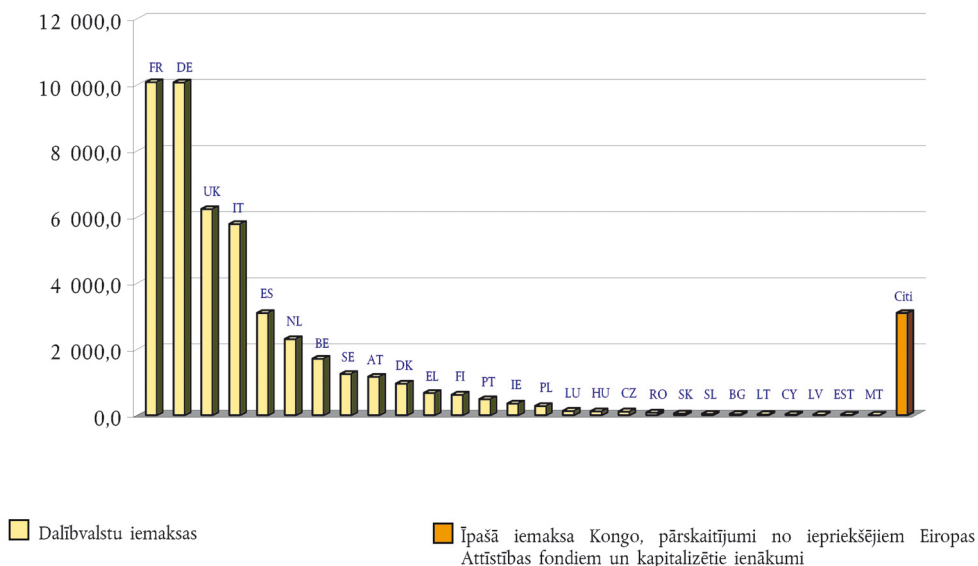
(3) Šajās summās nav ietverti 9 818 miljoni EUR no 7. EAF, kuru gada laikā slēdza.

Avots: Revīzijas palāta, pamatojoties uz EAF finanšu izpildes ziņojumiem un finanšu pārskatiem 2008. gada 31. decembrī.

Diagrammas, kurās konsolidēts astotais, devītais un desmitais EAF
2008. gada 31. decembrī

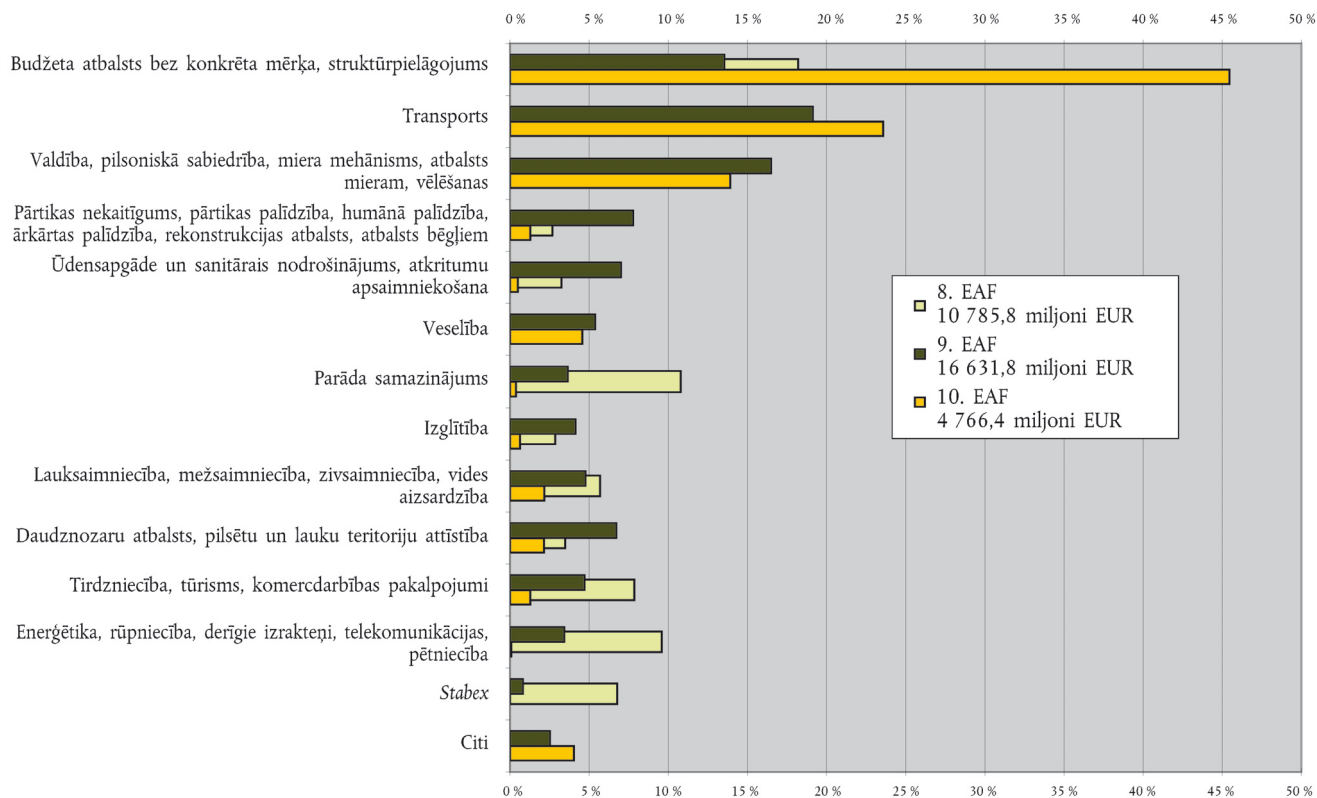
I diagramma. Kopējie līdzekļi

Kopā = 48 677,73 miljoni EUR

II diagramma. Kopējie lēmumi

Kopā = 32 184,06 miljoni EUR ⁽¹⁾

Avots: Revīzijas palāta, pamatojoties uz grāmatvedības sistēmas datiem.

⁽¹⁾ Starpība starp kopējiem resursiem (48 677,73 miljoni EUR) un kopējiem lēmumiem (32 184,06 miljoni EUR) ir vienāda ar pieejamo atlikumu, kas jāsadala (16 493,67 miljoni EUR).

II NODAĻA. REVĪZIJAS PALĀTAS TICAMĪBAS DEKLARĀCIJA PAR EIROPAS ATTĪSTĪBAS FONDIEM

Revīzijas palātas ticamības deklarācija par septīto, astoto, devīto un desmito Eiropas Attīstības fondu (EAF) 2008. finanšu gadā

I. Saskaņā ar Līguma 248. pantu Palāta revidēja:

- a) "septītā, astotā, devītā un desmitā Eiropas Attīstības fonda 2008. finanšu gada pārskatus", kuros ietilpst konsolidētie finanšu pārskati ⁽¹⁰⁾ un konsolidētais septītā, astotā, devītā un desmitā EAF finanšu izpildes ziņojums; un
- b) Eiropas Attīstības fondu tiesiskajā regulējumā ietilpstošo pakārtoto darījumu likumību un pareizību attiecībā uz to EAF resursu daļu, par kuras finansiālo pārvaldību atbild Komisija ⁽¹¹⁾.

Vadības atbildība

II. Saskaņā ar finanšu regulām, kuras piemēro septītajam, astotajam, devītajam un desmitajam Eiropas Attīstības fondam, vadība ⁽¹²⁾ atbild par Eiropas Attīstības fondu galīgo gada pārskatu sagatavošanu un patiesu atspoguļošanu, kā arī par pakārtoto darījumu likumību un pareizību.

- a) Vadības atbildība par Eiropas Attīstības fondu galīgajiem gada pārskatiem ietver iekšējās kontroles plānošanu, ieviešanu un īstenošanu attiecībā uz finanšu pārskatu sagatavošanu un patiesu izklāstu tā, lai tajos nebūtu būtisku nepareizību vai nu krāpšanas, vai kļūdas rezultātā, un šo atbildību īsteno, izraugoties un piemērojot pienācīgas grāmatvedības metodes, kuru pamatā ir EAF galvenā grāmatveža pieņemtie grāmatvedības noteikumi ⁽¹³⁾, un sagatavojot apstākļiem atbilstošas grāmatvedības aplēses. Komisija apstiprina Eiropas Attīstības fondu galīgos gada pārskatus.
- b) Veids, kādā vadība īsteno savu atbildību par pakārtoto darījumu likumību un pareizību, ir atkarīgs no Eiropas Attīstības fondu īstenošanas metodes. Attiecībā uz tiešo centralizēto pārvaldību īstenošanas uzdevumus veic Komisijas dienesti. Centralizētajā pārvaldībā īstenošanas funkcijas deleģētas trešām valstīm, bet netiešajā centralizētajā pārvaldībā – citām struktūrām. Kopīgas pārvaldības gadījumā īstenošanas funkcijas daļa Komisija un starptautiskās organizācijas. Īstenošanai jāatbilst racionālas finanšu pārvaldības principam, kurš paredz efektīvas un produktīvas iekšējās kontroles plānošanu, ieviešanu un īstenošanu, ietverot atbilstošu pārraudzību un pienācīgus pasākumus pārkāpumu un krāpšanas novēršanai un vajadzības gadījumā tiesvedību nepareizi izmaksāto vai izlietoto līdzekļu atgūšanai. Neatkarīgi no piemērotās īstenošanas metodes Komisijai ir galīgā atbildība par Eiropas Attīstības fondu pakārtoto darījumu likumību un pareizību.

⁽¹⁰⁾ Konsolidētajos finanšu pārskatos ietilpst balance, pārskats par saimnieciskās darbības rezultātu, naudas plūsmas pārskats un tabula ar posteņiem, kas maksājami Eiropas Attīstības fondiem. Šī ticamības deklarācija neattiecas uz EIB iesniegtajiem finanšu pārskatiem un informāciju (sk. 11. zemspējas piezīmi).

⁽¹¹⁾ Saskaņā ar 1. pantu un 103. panta 3. punktu Finanšu regulā, ko piemēro devītajam EAF, un 2., 3., 4. pantu un 125. panta 3. punktu Finanšu regulā, ko piemēro desmitajam EAF, šī deklarācija neattiecas uz to devītā un desmitā EAF resursu daļu, kuru pārvalda un par kuru atbild EIB.

⁽¹²⁾ Komisijas līmenī pārvaldība ietver iestādes locekļus, pārstāvniecību un apakšpārstāvniecību kredītrīkotājus, grāmatvedis un finanšu, revīzijas vai kontroles struktūrvienību vadošos darbiniekus. Saņēmējvalstu līmenī pārvaldība ietver valstu kredītrīkotājus, grāmatvežus, maksāšanas aģentus un īstenošanai organizāciju vadošos darbiniekus.

⁽¹³⁾ Grāmatvedības noteikumi, kurus pieņēmis EAF grāmatvedis, izstrādāti, pamatojoties uz Starptautiskajiem valsts sektora grāmatvedības standartiem (IPSAS), kurus izdevusi Starptautiskā Grāmatvežu federācija, vai, ja šādu standartu nav, tad pamatojoties uz Starptautiskajiem grāmatvedības standartiem (IAS) / Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (IFRS), kurus izdevusi Starptautiskā Grāmatvedības standartu padome. Saskaņā ar Finanšu regulu "Konsolidētie finanšu pārskati" par 2008. finanšu gadu ir sagatavoti, pamatojoties uz šiem grāmatvedības noteikumiem, kurus pieņēmis EAF grāmatvedis, kas pielāgo uzkrājumu grāmatvedības principus Kopienas īpašajiem apstākļiem, kamēr konsolidētie pārskati par Eiropas Attīstības fondu izpildi joprojām galvenokārt balstās uz naudas plūsmas darījumiem.

Revidenta atbildība

III. Palātas pienākums ir, pamatojoties uz savu revīzijas darbu, sniegt Eiropas Parlamentam un Padomei ticamības deklarāciju par pārskatu ticamību un pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Palāta veica revīziju saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu federācijas (IFAC) un Starptautiskās Augstāko revīzijas iestāžu organizācijas (INTOSAI) starptautiskajiem revīzijas standartiem un ētikas kodeksiem. Šie standarti paredz, ka Palāta plāno un veic revīziju, lai iegūtu pamatotu pārliecību par to, ka Eiropas Attīstības fondu galīgajos gada pārskatos nav sniegta būtiski nepareiza informācija un ka pakārtotie darījumi kopumā ir likumīgi un pareizi.

IV. Atbilstoši III punkta aprakstam revīzijā ietilpst procedūras, lai iegūtu revīzijas pierādījumus par summām un informāciju, kas sniegta galīgajos konsolidētajos pārskatos, un par pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Procedūru izvēle ir revidenta ziņā, tāpat arī risku novērtējums attiecībā uz būtiski nepareizu informāciju galīgajos konsolidētajos pārskatos un pakārtoto darījumu būtisku neatbilstību Eiropas Attīstības fondu tiesiskā regulējuma prasībām vai nu kļūdas, vai arī krāpšanas rezultātā. Lai plānotu apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras un veiktu šos riska novērtējumus, revidents izvērtē iekšējo kontroli, kas ir svarīga, lai sagatavotu un patiesi izklāstītu galīgos konsolidētos pārskatus, kā arī ieviestās pārraudzības un kontroles sistēmas pakārtoto darījumu likumības un pareizības nodrošināšanai. Šajā aspektā revīzija ietver arī izmantoto grāmatvedības metožu piemērotības vērtēšanu un veikto grāmatvedības aplēšu pamatotību, kā arī galīgo konsolidēto pārskatu un gada darbības pārskatu vispārējo izklāstu.

V. Palāta neieguva visu vajadzīgo informāciju un dokumentus par desmit parauga maksājumiem, kas veikti starptautiskajām organizācijām. Tāpēc Palāta nevar sniegt atzinumu par to, vai ir pareizi izdevumi, kuru apjoms ir 190 miljoni EUR jeb 6,7 % no gada izdevumiem.

VI. Ievērojot V punktā minēto ierobežojumu, Palāta uzskata, ka iegūtie revīzijas pierādījumi ir pietiekami un piemēroti ticamības deklarācijas pamatošanai.

Atzinums par pārskatu ticamību

VII. Palāta uzskata, ka septītā, astotā, devītā un desmitā EAF galīgie gada pārskati visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo Eiropas Attīstības fondu finanšu stāvokli 2008. gada 31. decembrī, kā arī fondu darbības un naudas plūsmas minētajā datumā slēgtajā gadā, saskaņā ar Finanšu regulu un galvenā grāmatveža pieņemtajiem grāmatvedības noteikumiem.

VIII. Neierobežojot VII punktā pausto atzinumu, Palāta vērs uzmanību uz to, ka dažiem līgumu veidiem izmantotā metode neder, lai aplēstu uzkrājumus faktiskajām izmaksām, un no 2009. gada un turpmāk Komisija to ir nolēmusi uzlabot.

Atzinums par pārskatiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību

IX. Palāta uzskata, ka septītā, astotā, devītā un desmitā Eiropas Attīstības fonda ieņēmumos un saistībās par 2008. gada 31. decembrī slēgto gadu būtisku kļūdu nav.

X. Neskarot IX punktā pausto atzinumu, Palāta vērs uzmanību uz biežajām skaitļos neizsakāmajām kļūdām, kas atklājās budžeta atbalsta saistībās, kaut arī tās nav iekļautas kopējās kļūdas aplēsē.

XI. Palāta uzskata, ka septītā, astotā, devītā un desmitā Eiropas Attīstības fonda maksājumus par 2008. gada 31. decembrī slēgto gadu bija būtiskas kļūdas.

XII. Palāta ir konstatējusi ievērojamus uzlabojumus Komisijas pārraudzības un kontroles sistēmās. Palāta norāda, ka joprojām iespējams skaidrāk formulēt secinājumus par to, kā dažādo kontroles mehānismu rezultāti sekmē ģenerāldirektora pārliecību, kā arī joprojām būtu uzlabojama dažu sistēmu koncepcija un īstenošana. Palāta vērš uzmanību arī uz to, ka Komisijai jāturpina centieni pamatot savus lēmumus par budžeta atbalsta attiecināmību. Tāpēc nepieciešams strukturēts un labi dokumentēts pierādījums tam, ka saņēmējvalstīm ir attiecīga reformu programma.

2009. gada 16. un 17. septembrī

Priekšsēdētājs

Vítor Manuel DA SILVA CALDEIRA

Eiropas Revīzijas palāta
12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 Luxembourg

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Ticamības deklarāciju pamatojošā informācija**Revīzijas tvērums un pieeja**

9. Ticamības deklarācijas VII un VIII punktā paustie apsvērumi par EAF pārskatu ticamību balstās uz revīziju, kurā pārbaudīja konsolidētos finanšu pārskatus⁽¹⁴⁾ un konsolidēto ziņojumu par septītā, astotā, devītā un desmitā EAF finanšu izpildi⁽¹⁵⁾. Revīziju veica, piemērojot atbilstoša spektra revīzijas procedūras, kas paredzētas, lai selektīvi pārbaudītu pierādījumus par faktiskajām summām un pārskatos sniegtajiem datiem. Cita starpā revīzijā vērtēja izmantotos uzskaites principus, vadības veiktās nozīmīgās aplēses un konsolidēto pārskatu vispārējo izklāstu.

10. Ticamības deklarācijas IX–XII punktā izklāstītie apsvērumi par darījumu pareizību⁽¹⁶⁾ balstās uz šādiem komponentiem:

- a) padziļināta pārbaude, ko veic statistiski reprezentatīvam paraugam, kurā ir 225 posteņi, atbilstoši 45 finanšu un individuālām juridiskām saistībām un 180 maksājumiem, ko veikuši *EuropeAid* centrālie dienesti un pārstāvniecības, tostarp 40 avansa maksājumiem. Vajadzības gadījumā uz vietas apmeklēja īstenotājorganizācijas un galasaņēmējus, lai pārbaudītu finanšu pārskatos vai izmaksu deklarācijās atspoguļotos pakārtotos darījumus;
- b) pārraudzības un kontroles sistēmu efektivitātes novērtējums *EuropeAid* centrālajos dienestos un pārstāvniecībās, tostarp pēcpārbaude par iepriekšējās ticamības deklarācijas galvenajiem apsvērumiem (sk. **2. pielikumu**):
  - i) slēgto līgumu un kredītrīkotāju atļauto maksājumu ex ante pārbaudes;
  - ii) īstenotājorganizāciju uzraudzība;
  - iii) ārējās revīzijas;
  - iv) *EuropeAid* centrālo dienestu veiktā uzraudzība;
  - v) iekšējā revīzija;
- c) *EuropeAid* ģenerāldirektora gada darbības pārskata un deklarācijas izvērtējums.

⁽¹⁴⁾ Sk. 122. pantu 2008. gada 18. februāra Finanšu regulā, ko piemēro desmitajam EAF: finanšu pārskatos ietilpst bilance, pārskats par saimnieciskās darbības rezultātu, naudas plūsmas pārskats un tabula ar posteņiem, kas maksājami Eiropas Attīstības fondiem.

⁽¹⁵⁾ Sk. 123. pantu 2008. gada 18. februāra Finanšu regulā, ko piemēro desmitajam EAF: pārskatos par finanšu izpildi ietilpst tabulas, kurās norādītas apropriācijas, saistības un maksājumi.

⁽¹⁶⁾ Ņemot vērā šā dokumenta apjoma ierobežojumus, visā pārskatā "pakārtoto darījumu likumības un pareizības" vietā lieto apzīmējumu "darījumu pareizība".

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

11. Lai veiktu darījumu detalizētu analīzi, revīzijā uz vietas apmeklēja piecas valstis: Angolu, Kongo Republiku, Malāviju, Mozambiku un Maurītāniju.

12. Palāta revīzijā pārskatīja procedūras, kas ieviestas izdoto piedziņas rīkojumu uzskaitē un kontrolei.

Pārskatu ticamība

13. Pārskati par 2008. gadu ir ceturtie pārskati, kas sagatavoti, piemērojot uzkrājumu grāmatvedības noteikumus. Iepriekšējos gada pārskatos Palāta norādīja, ka EAF grāmatvedības sistēmai nepiemīt visi elementi, kas vajadzīgi efektīvām un produktīvām saimnieciskās darbības atskaitēm atbilstoši uzkrājumu grāmatvedībai, kā arī norādīja, ka ir lielāks uzskaites kļūdu risks, jo jāveic daudz manuālu darbību, lai konvertētu uz naudas plūsmu balstītos datus un atspoguļotu tos pārskatos, kuru pamatā ir uzkrājumu grāmatvedība. Tomēr, neraugoties uz šo risku, Palāta revīzijā konstatēja, ka gada pārskatos nav būtisku kļūdu.

14. Jauno, uz uzkrājumiem balstīto ABAC EAF sistēmu sāka lietot 2009. gada februārī. Visi EAF darbības, finanšu un grāmatvedības dati ir pārnesti jaunajā sistēmā. Tam būtu vēl vairāk jāstiprina EAF grāmatvedības vide.

15. Gada pārskatos norādīti 2 113 miljoni EUR uzkrājumus faktiskajām izmaksām pārskata periodā, par kurām gada beigās nav saņemti faktūrrēķini. Šos uzkrājumus aprēķina, pamatojoties uz vairākiem pieņēmumiem, galvenokārt uz pieņēmumu par līguma izdevumu linearitāti. Kā Komisija paziņoja savā atbildē uz Palātas 2007. finanšu gada pārskatu par EAF⁽¹⁷⁾, tā ir veikusi pētījumu, kas apstiprināja šā apsvēruma nepiemērotību dažiem līgumu veidiem. Kā minēts piezīmēs pie gada pārskatiem, no 2009. finanšu gada un turpmāk Komisija ir nolēmusi pilnveidot savu metodi.

Darījumu pareizība

16. Uz paraugu balstītās padziļinātās pārbaudes raksturojums un rezultāti ir izklāstīti **1. pielikumā**.

Ieņēmumi

17. Palāta revīzijā konstatēja, ka ieņēmumu darījumos nav būtisku kļūdu.

Projektu saistības

18. Projekta saistību revīzijā Palāta būtiskas kļūdas neatklāja.

13. Jaunās grāmatvedības sistēmas ieviešana 2009. gadā ir ļāvusi pārvarēt iepriekšējos ierobežojumus. Jaunajai sistēmai piemīt īpašības, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu efektīvu un praktisku uzkrājumu grāmatvedību. Tāpat kā iepriekšējos gados, arī 2008. finanšu gadā manuālā apstrāde ir pakļauta stingrai kontrolei, lai samazinātu riskus.

15. Tika veikta izpēte, lai pārbaudītu tās metodes piemērotību, kas tika izmantota, lai aprēķinātu uzkrājumus saņemamajiem faktūrrēķiniem. Izpētē tika secināts, ka metode ir piemērota lielākajai daļai gadījumu. Ievērojot izpētes secinājumus, Komisija precizēs metodi kontu slēgšanai 2009. gadā.

(¹⁷) 17. punkts.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Budžeta atbalsta saistības

19. Budžeta atbalsta saistību revīzijā Palāta konstatēja daudzas skaitļos neizsakāmas kļūdas. Palāta atzina, ka salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem Komisijas novērtējumi par atbilstību Kotonū nolīguma prasībām ir uzlabojušies; izklāsts ir labāk strukturēts un dokumentāri pamatots, jo īpaši attiecībā uz Tūkstošgades attīstības mērķu (*Millennium Development Goals – MDG*) līgumiem. Tomēr Palāta joprojām konstatē, ka Komisija bieži vien nebija sniegusi labi strukturētu un dokumentētu izklāstu par to, vai publisko finanšu pārvaldība bijusi pietiekami pārredzama, atbildīga un efektīva (sk. 44.–46. punktu).

Projektu maksājumi

20. Avansa maksājumu revīzijā Palāta būtiskas kļūdas neatklāja.

21. Lai gan Komisija iejaucās veicamās revīzijas darbā ar mērķi to atvieglot, Palāta neieguva visu vajadzīgo informāciju un dokumentus par 10 darījumiem, kurus pārvaldīja starptautiskās organizācijas⁽¹⁸⁾. Tāpēc Palāta nevar sniegt atzinumu par šo darījumu likumību un pareizību. Palāta norāda, ka ārējais revidents, kuru norīkoja Komisija veikt apstiprinājuma pārbaudi vienā no šīm organizācijām⁽¹⁹⁾, ir ziņojis par līdzīgu problēmu.

22. Palāta revīzijā atklāja būtisku kļūdu līmeni revidēto maksājumu summā⁽²⁰⁾. Kļūdu biežums un veidi, kā arī skaitļos izsakāmo kļūdu ietekme ir norādīti **1. pielikumā (1., 1.3. un 1.4. daļa)**.

23. Galvenie atklāto un skaitļos izsakāmo kļūdu veidi ir šādi:

- a) attiecināmības kļūdas: izdevumi bijuši ārpus īstenošanas perioda, pārsniegts atvēlētais budžets vai arī izdevumi bijuši neattiecināmi;
- b) reālās pastāvēšanas kļūdas: nav fakturrēķinu vai citu apliecinājuma dokumentu;
- c) precizitātes kļūdas: aprēķina kļūdas.

19. Komisija ir gandarīta par Palātas atzinumu, ka Komisijas pastāvīgie un nepārtrauktie centieni uzlabot skaidrību un struktūru novērtējumiem par atbilstību Kotonū (Cotonou) nolīgumā noteiktajai budžeta atbalsta attiecināmībai (nolīguma 61. pants) ir ļāvuši sasniegt ievērojamus rezultātus. Komisijas uzmanība ir veltīta uzlabojumu procesa turpināšanai, lai novērstu jebkādas neskaidrības tās novērtējumos. Tas tiks nodrošināts, veicot turpmākus precizējumus norādījumos par budžeta atbalstu, organizējot mācības un sekmējot izpratni par to, cik būtiski ir pierādīt attiecināmību strukturēti un formālā veidā.

Lai turpmāk uzlabotu savu analīzi, ko tā veic attiecībā uz saņēmēju publisko finanšu pārvaldības reformu programmām, Komisija delegāciju vajadzībām izstrādā novērtēšanas metodiku.

21. Komisija pilnībā atbalsta Palātas informācijas pieprasījumus. Tā atzīst, ka, neraugoties uz Komisija iejaukšanos, divas organizācijas, kuras pārstāvēja piecus darījumus, pieprasīto dokumentāciju iesniedza ar kavēšanos. Tomēr šīs organizācijas aizvien vairāk vēlas sadarboties. Komisija ir atgādinājusi šīm organizācijām to, cik būtiska ir pieprasītās informācijas savlaicīga piegāde, ņemot vērā Palātas saspringto darba grafiku.

22. Komisija ir ieviesusi kontroles sistēmu, kuras pamatā ir ārējo revidentu un pārraudzītāju darbs, kā arī iekšējās pārbaudes, kuras novērš, atklāj un labo daudzas kļūdas pirms maksājumu veikšanas. Tomēr ir jāatzīst, ka dažām delegācijām ir jāstrādā īpaši sarežģītos apstākļos kā, piemēram, gadījumā Angolā, kurš ietilpa Palātas revīzijā. Komisija turpina uzlabot savu kontroles sistēmu, cenšoties panākt pienācīgu rentabilitātes līdzsvaru, kas nodrošina pietiekamas garantijas.

⁽¹⁸⁾ Āfrikas Savienība, Pasaules Banka, Pasaules Veselības organizācija.

⁽¹⁹⁾ Pasaules Veselības organizācija.

⁽²⁰⁾ Palātas noteiktā būtiskuma robeža ir 2 %.

PALĀTAS APSVĒRUMI

24. Atklātās skaitļos neizsakāmās kļūdas galvenokārt attiecas uz atbilstību juridiski paredzētajām banku garantijām, izmantoto līguma veidu, EAF finanšu atbalsta redzamību, iepirkuma dokumentu un līguma termiņu iepriekšēju apstiprināšanu, lai atspoguļotu tos finanšu pārskatos.

25. Lielākā daļa kļūdu bija jāatklāj un jāizlabo vietējiem pārraudzītājiem vai kredītrīkotājiem jau pirms maksājumu atļaušanas (sk. 33. un 34. punktu). Vairākumā gadījumu trūkstošie apliecinājuma dokumenti attiecās uz vecā septītā EAF projektu slēgšanu Angolā. Projektus īstenoja bruņotā konflikta un politiskās nestabilitātes laikā. Šī sarežģītā situācija un ilga laiks kopš projektu pabeigšanas, kā arī tas, ka pārstāvniecības nebija atbildīgas par šo projektu pārvaldību, nozīmēja, ka pārstāvniecībām bija ārkārtīgi grūti iegūt vajadzīgos apliecinājuma dokumentus.

Budžeta atbalsta maksājumi

26. Budžeta atbalsta maksājumu revīzijā Palāta konstatēja daudzas skaitļos neizsakāmas kļūdas. Starp atklātajiem gadījumiem bija tādi, kad nebija pierādījumu tam, ka ārvalstu valūtas pārskaitījumi būtu iegrāmatoti saskaņā ar piemērojamajiem noteikumiem, Komisijas novērtējums par atbilstību nosacījumiem bija sagatavots, pamatojoties uz novecojušiem datiem vai nebija sagatavots vispār, bija nepietiekami analizēti faktori, kas aizkavē valsts finanšu pārvaldības reformu programmas īstenošanu, un rādītāju sasniegšanas novērtēšanai bija izmantots nepareizs atsaucis periods (sk. 44.–46. punktu).

EuropeAid ģenerāldirektora gada darbības pārskats un deklarācija

27. Pārbaudot EuropeAid ģenerāldirektora gada darbības pārskatu un deklarāciju 2008. finanšu gadam, Palāta vērtēja, kādā apmērā tie atspoguļo patieso stāvokli (t. i., bez ievērojamiem sagrozījumiem) par ieviesto procedūru efektivitāti. Jo īpaši Palāta pārbaudīja, vai pārraudzības un kontroles sistēmas sniedz vajadzīgo pārlicību par darījumu pareizību.

KOMISIJAS ATBILDES

24. Atbilstīgi Palātas ieteikumiem Komisija ir veikusi pasākumus, lai pastiprinātu banku garantiju pārbaudes, un pašlaik tiek pabeigtas jaunas instrukcijas par redzamību. Palātas pārējās piezīmes lielā mērā ir saistītas ar projekta īstenošanu un tādējādi attiecas uz praksē pastāvošiem ierobežojumiem.

25. Sadarbības organizēšana ar valstīm, kuras ietekmē noteikti sarežģījumi, piemēram, karš, nemieri u. c., kā tas bija Angolas gadījumā, ir saistīta ar īpašiem riskiem. Palātas konstatēto trūkstošās dokumentācijas problēmu Angolā nedrīkst attiecināt uz visu sadarbības vadību ar ĀKK valstīm, un to apliecina teicamie rezultāti citās organizācijās, kurās tika veikta revīzija.

26. Komisija norāda, ka vairākos gadījumos šīs skaitļos neizsakāmās kļūdas ir radušās skaidrības trūkuma dēļ finansēšanas nolīgumos, kas tika sagatavoti pirms jaunāko norādījumu pieņemšanas 2007. gadā. Jaunākos finansēšanas nolīgumos, kas ir sagatavoti saskaņā ar 2007. gada norādījumiem, ir izmantota skaidrāka struktūra. Ir paredzams, ka maksājumi, kas tiek veikti saskaņā ar šiem jaunākajiem nolīgumiem, uzlabos novērtējumu skaidrību un ievērojami samazinās kļūdu skaitu. Turklāt Komisija savos dienestos veicina vispārējās izpratnes nostiprināšanos par to, ka budžeta atbalsta maksājumu novērtēšanai ir jāpiemēro strukturētāka un formālāka pieeja.

Turklāt 2009. gada februārī Komisija pārskatīja budžeta atbalsta maksājumu finanšu plūsmas, lai nostiprinātu finanšu pārbaudes nozīmi apstiprināšanas procesā. Paredzams, ka tas uzlabos maksājumu novērtējumu precizitāti un tādējādi arī atbilstību finansēšanas nolīgumos noteiktajiem nosacījumiem.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

28. Kā norādīts 4. punktā, *EuropeAid* uzdevums ir īstenot lielāko daļu ārējās palīdzības instrumentu ⁽²¹⁾, kurus finansē no Eiropas Kopienu vispārējā budžeta un Eiropas Attīstības fondiem. Gada darbības pārskatā un deklarācijā nav nošķirtas EK vispārējā budžeta un EAF finansētās darbības, kas rada vienādus objektīvos riskus un ko pārvalda ar lielā mērā līdzīgām īstenošanas procedūrām. Tāpēc, ja vien nav norādīts citādi, Palātas apsvērumi par gada pārskatu un deklarāciju, kā arī par pārraudzības un kontroles sistēmām attiecas uz visu *EuropeAid* atbildības jomu kopumā.

29. Gada darbības pārskatā sniegtā informācija saskan ar Palātas konstatējumiem par ieviesto pārraudzības un kontroles sistēmu īstenošanu un rezultātiem. Palāta norāda, ka salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem gada darbības pārskata kvalitāte ir ievērojami uzlabota: tas ir labāk strukturēts, skaidrāks, un tajā ir vairāk informācijas, īpaši tādēļ, ka izmantoti kvantitatīvie rādītāji. Tomēr secinājumi par to, kā dažādo pārbažu rezultāti pamato ģenerāldirektora pārlicību, joprojām varētu būt skaidrāki. Galvenais rādītājs, ar kuru aprēķina atlikušo kļūdu finansiālo ietekmi pēc visām īstenotajām *ex ante* un *ex post* pārbaudēm, arī varētu sniegt ģenerāldirektoram stingrāku pamatu tam, lai konstatētu, vai kļūdu finansiālā ietekme paliek zem noteiktās būtiskuma robežas.

30. Gada darbības pārskatā minētas nopietnas cilvēkresursu problēmas ⁽²²⁾. Tā kā *EuropeAid* centrālajos dienestos liela daļa ir īstermiņa darbinieki un līdz ar to pastāv bieža kadru mainība, rodas institucionālās atmiņas zudums, kas nelabvēlīgi ietekmē darbības pārvaldības nepārtrauktību, redzamību un efektīvu resursu izlietojumu. Pārstāvēniecībās vakanču skaits norādīts kā bīstami augsts un ar pieaugošu tendenci.

29. Komisija atzīst, ka tās nepārtrauktajos centienos uzlabot kopējo iekšējās kontroles sistēmu ir arī jāturpina uzlabot ārējā atbalsta kontroles sistēmu arhitektūra un šo sistēmu ieguldījums ģenerāldirektora ticamības deklarācijā. Ņemot to vērā un ievērojot Komisijas darbu pieļaujamā riska jomā, *EuropeAid* 2010. gadā sāks pārskatīt savu kontroles stratēģiju.

30. Kadru mainība ir saistīta ar ierobežoto trīs gadu maksimālo termiņu, kas tiek piemērots līgumdarbiniekiem Briselē. Lai samazinātu institucionālās atmiņas zuduma risku, ko rada kadru mainība, *EuropeAid* ievieša vairākus pasākumus: iztaujāšana, obligāta piezīmju iesniegšana iekšējo kontroles standartu ietvaros, līgumdarbinieku sistemātiska uzraudzība, ko veic delegācijas amatpersonas.

⁽²¹⁾ Izņemot pirmspievienšanās atbalstu, palīdzību Rietumbalkāniem, humāno palīdzību, makrofinansiālo atbalstu, kopējo ārpolitiku un drošības politiku un ātrās reaģēšanas mehānismu.

⁽²²⁾ 43. lpp.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

31. Palāta 2007. finanšu gada pārskatā par attiecīgajiem Eiropas Attīstības fondiem ieteica veikt pārskatīšanu, lai novērtētu, vai EuropeAid centrālajiem dienestiem un delegācijām ir vajadzīgā skaita un profila darbinieki, lai nodrošinātu kontroles kvalitāti⁽²³⁾. Turklāt Palāta ieteica izstrādāt cilvēkresursu politiku, pamatojoties uz to prasmju un zināšanu analīzi, kas vajadzīgas, lai pārvaldītu budžeta atbalstu, ņemot vērā tā aizvien pieaugošo nozīmi⁽²⁴⁾.

32. EuropeAid ģenerāldirektors ziņo, ka ir guvis pamatotu pārliecību par to, ka ieviestās kontroles procedūras sniedz vajadzīgās garantijas par darījumu pareizību, turpretim Palāta revīzijā atklāja būtisku kļūdu līmeni. Palāta konstatēja, ka, neraugoties uz pastāvīgiem nozīmīgiem uzlabojumiem, atsevišķu neseno veiktu pasākumu ietekme 2008. gadā vēl nav pilnībā redzama un dažu kontroles mehānismu koncepciju vai īstenošanu joprojām var pilnveidot (sk. 33.–43. punktu). Palātas ticamības deklarācijās ietverto galveno apsvērumu pēcpārbaudes rezultāti ir apkopoti **2. pielikumā**.

Sistēmu efektivitāte

Ex ante pārbaudes, ko veic kredītrīkotāji

33. Palāta novērtēja ex ante pārbaudes kā daļēji efektīvas kļūdu atklāšanā un labošanā, īpaši attiecībā uz pieprasīto summu aprēķināšanu, vajadzīgo apliecinājuma dokumentu pieejamību un atbilstību iepirkuma noteikumiem. Kā norādīts 25. punktā, Angolā konstatētās kļūdas radušās ārkārtas apstākļu dēļ, un tās neliek apšaubīt pārstāvniecības ex ante pārbaudžu sistēmu.

31. Tā kā vietu skaits Komisijā līdz 2013. gadam netiks palielināts, EuropeAid risina personāla komplektēšanas jautājumus, izmantojot trīs turpmāk minētos elementus.

Detalizēts vajadzību novērtējums, pamatojoties uz ikgadējiem darba noslogojuma novērtējumiem gan delegāciju darbības un finanšu nodaļās, gan līgumu un revīzijas nodaļās. Tādu darbinieku atlase un nodarbināšana, kuriem ir vajadzību nodrošināšanai atbilstoša kvalifikācija un prasmes; atlases grupas ir veidotas no visiem attiecīgajiem ģeogrāfiskajiem un tematiskajiem dienestiem; plaša mācību programma, kas atbilst delegācijās un galvenajās mītnēs pastāvošajām vajadzībām ārējā atbalsta vadības jomā.

Kandidāti uz amatiem, kas saistīti ar budžeta atbalstu, tiek pārbaudīti un izraudzīti, pamatojoties uz zināšanām un prasmēm budžeta atbalsta jomā. Apmācība budžeta atbalsta jomā ir pieaugusi no 7 pieejamiem mācību kursiem 2006. gadā līdz 14 kursiem 2007. gadā un 24 kursiem 2008. gadā. Tas ir, neskaitot galveno biroju mācības, kurās piedalās vidēji 40 % no delegāciju darbiniekiem. Tāpat katru gadu tiek organizēti arī budžeta atbalsta praktiķiem vēltīti semināri.

32. EuropeAid izstrādāja savus kontroles mehānismus tā, lai tie attiektos uz tā daudzgadu projektu pilnu ciklu un lai tādējādi parastā kontroles mehānismu darbības gaitā būtu iespējams novērst vai atklāt un izlabot lielāko daļu finanšu kļūdu. Komisijas ex post kontroles sistēma apstiprina un arī vēl vairāk samazina jau tā ļoti zemo atlikušo kļūdu līmeni, kas ir EuropeAid ģenerāldirektora ticamības deklarācijas pamatā.

Tomēr Komisija pieņem, ka neseno kopējās kontroles sistēmas arhitektūras uzlabojumu ietekme 2008. gadā vēl nav pilnībā jūtama un ka joprojām ir iespējami turpmāki pilnveidojumi.

⁽²³⁾ 55. punkta b) apakšpunkts.

⁽²⁴⁾ 56. punkta f) apakšpunkts.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Īstenotājorganizāciju uzraudzība

34. Tāpat kā iepriekšējos gados īstenotājorganizāciju, pārraudzītāju un valsts kredītrikotāju finanšu procedūrās un kontroles mehānismos tika atklātas nozīmīgas nepilnības:

- a) īstenotājorganizācijās galvenās nepilnības bija neadekvātās procedūras saistībā ar apliecinājuma dokumentiem, lietvedības un grāmatvedības sistēmām, kas nenodrošināja izdevumu pareizu iegrāmatošanu un atspoguļošanu atskaitēs;
- b) dažos gadījumos pārraudzītāju veiktās būvdarbu līgumu kontroles kvalitāte nebija pietiekama;
- c) lielākajā daļā valsts kredītrikotāju dienestu pietrūka spējas vai ieinteresētības, tādēļ pārbaudes bija nepilnvērtīgi dokumentētas un neefektīvas.

35. Kopumā pārstāvniecības zināja par minētajām nepilnībām, un tādēļ pilnībā uz šiem kontroles mehānismiem nepaļāvās. Pārstāvniecības ir veikušas arī pienācīgus pasākumus, lai novērstu konstatētās nepilnības, proti, tās ir prasījušas obligātas revīzijas un izdevumu apstiprinājuma pārbaudes pirms projektu finansiālas slēgšanas, tehniskas revīzijas par būvdarbu līgumiem īstenošanas procesā un tehnisku palīdzību, lai stiprinātu valstu kredītrikotāju dienestu darbības resursus. Turklāt 2008. gadā *EuropeAid* sāka darbu, kura mērķis bija izveidot labākus vadības un komunikācijas līdzekļus, lai novērstu nepilnības, kuras bija atkārtoti konstatētas galasaņēmēju un īsteno-
tājorganizāciju līmenī.

34. Atbalsts organizācijām, kas atbildīgas par EAF finansēto projektu īstenošanu, jau ir ievērojams; tas ietver drukātas vadlīnijas, labi uzturētu *EuropeAid* finanšu un līgumu tīmekļa vietni, mācības attiecīgajā darbības jomā un finanšu un līgumu jomā strādājošo delegāciju darbinieku konsultācijas uz vietas. ĀKK reģionā 2008. gadā tika piedāvātas 150 mācību dienas finanšu un līgumu jomā un 20 revīzijām veltītas mācības, kurās 94 % vietu aizņēma kredītrikotāju, tehnisko ministriju un projektu darbinieki.

- a) Komisija ir izstrādājusi dažādus informācijas un vadības instrumentus, kuri ir paredzēti galvenokārt tehniskajiem asistentiem (īpaša rokasgrāmata) un nevalstiskajām organizācijām (kopā ar *Concorde* grupu 2009. gada 23. un 24. martā tika organizēts šiem jautājumiem veltīts seminārs). Komisija turpina izstrādāt saņēmējām organizācijām paredzētu finanšu vadības instrumentu kompleksu, un tā pabeigšana plānota tuvākajā laikā.
- b) Komisija ir noteikusi īpašus uzdevumus infrastruktūras, kas ir pieejama delegācijām no 2009. gada, tehniskajai revīzijai.
- c) Jauns mācību līgums tika parakstīts 2009. gadā, lai garantētu mācību nepārtrauktību kredītrikotāju dienestiem. Turklāt kredītrikotāju atbalstam ir izveidotas daudzas programmas, lai uzlabotu to spējas.

35. Komisija ir gandarīta par Palātas vērtējumu pasākumiem, ko delegācijas īsteno, lai risinātu kredītrikotāju dienestos konstatētos trūkumus, un saņēmējiem un īstenošanas organizācijām sniegtajam atbalstam.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Ārējās revīzijas

36. Projektu finansiālas un sistēmu revīzijas pirms galīgajiem maksājumiem ir viens no galvenajiem komponentiem *EuropeAid* pārraudzības un kontroles sistēmās⁽²⁵⁾. Lai gan 2008. gadā tās vēl pilnībā nedarbojās, jo tas bija pirmais īstenošanas gads, jauno standartizēto revīzijas uzdevumu izmantošana apmēram divās trešdaļās sāko revīziju un revīzijas pārvaldības informācijas sistēmas ieviešana (*CRIS Audit*) ir nozīmīgs solis uz to, lai nodrošinātu konsekventākus revidentu ziņojumus, pienācīgu revīzijas darbību uzraudzību un revīzijas rezultātu analīzi⁽²⁶⁾.

37. Revīzijā Palāta konstatēja, ka pārstāvniecības nebija konsekventi ievērojušas *EuropeAid* darbības pamatnostādnes, kad izstrādāja savu 2008. gada revīziju plānu, un nebija skaidrs, kā bija atlasītas uz riska analīzi balstītās revīzijas, un tādējādi – kādā mērā tās pamato ģenerāldirektora pārliecību. Tomēr *EuropeAid* labi apzinās, ka šajā ziņā vajadzīgi uzlabojumi. Savā 2008. gada pārvaldības plānā tas ir piešķīris prioritāti 6. iekšējās kontroles standartam "Risku pārvaldība", un ir veicis vairākus pasākumus, jo īpaši jāmin personāla mācības, kuru mērķis ir nodrošināt šā standarta daudz efektīvāku īstenošanu.

38. Gada revīzijas plānu īstenošanas līmenis bija zems. Gada laikā sāka 56 % no 2008. gada revīziju plānā paredzētajām revīzijām, pārējās bija atliktas, bet reizēm pat atceltas, un līdz 2008. gada beigām bija pabeigti 67 % no 2007. gada revīziju plānā paredzētajām revīzijām. Daļēji tas skaidrojams ar neadekvātu gada revīziju plānošanu, revīzijas procesa ilgumu un pārstāvniecību ierobežoto spēju organizēt revīzijas un veikt turpmākas pārbaudes pēc revīzijām.

39. Neraugoties uz *EuropeAid* centrālo dienestu atkārtotajiem atgādinājumiem, daudzas pārstāvniecības nebija savlaicīgi un pilnīgi reģistrējušas datus *CRIS Audit* sistēmā, un tas mazina šīs IT sistēmas lietderīgumu. Šī nepilnība risināta *EuropeAid* 2008. gada novembra pamatnostādnēs revīzijas uzdevumu vadītājiem.

⁽²⁵⁾ Revīzijas ietvēra gan ticamības revīzijas, gan citus uzdevumu veidus, proti, atbilstīguma pārbaudes ("ceturtais pīlārs") par starptautisko organizāciju grāmatvedību, iekšējo kontroli, revīziju un iepirkuma procedūrām salīdzinājumā ar starptautiski atzītiem standartiem un turpmākus apstiprinājuma apmeklējumus.

⁽²⁶⁾ Jaunākie uzlabojumi, kas stāties spēkā 2009. gadā, attiecas uz grozīto plānošanas procesu gada revīziju plānam un 2008. gada novembrī izdotajām jaunajām pamatnostādnēm revīzijas uzdevumu vadītājiem.

36. *CRIS Audit* un standartizētu uzdevumu plaša izmantošana uzlabos revīziju kvalitātes atbilstību un revīzijas rezultātu konsolidāciju.

37. Lai palielinātu delegāciju ieguldījuma gada revīziju plānā atbilstību, 2010. gada revīzijas plānā tiks noteikta vienota formāta obligāta izmantošana. Riska analīzē ir paredzēta noteikta elastības pakāpe, kura ir būtiska sarežģītajā un pastāvīgi mainīgajā ārējā atbalsta kontekstā. Tomēr būs jāievēro metodikā sīki izklāstītie pamatprincipi. Komisija uzskata, ka pārskatīšanas uzlabos gada revīzijas plāna pārredzamību un atbilstību.

38. Komisija vēlas uzsvērt stabilo progresu, kas ir panākts gada revīzijas plānu īstenošanā. Proti, 2008. gadā tika pabeigtas 455 revīzijas, kas ir par 35 % vairāk nekā 2007. gadā (337 revīzijas).

Kopš 2008. gada *EuropeAid* vadība ir regulāri uzraudzījusi gada revīzijas plāna izpildi.

EuropeAid centrālie dienesti turpinās sniegt palīdzību delegācijām, lai uzlabotu to revīziju plānošanu. Sagatavojot 2009. gada revīzijas plānu, delegācijas tika aicinātas pievērst īpašu uzmanību resursu pieejamībai.

39. *CRIS Audit* obligāta izmantošana pirmo reizi tika noteikta 2008. gadā. Kopumā *CRIS Audit* tika izmantota pareizi. Tomēr Komisija atzīst, ka ir jāuzlabo dokumentu savlaicīga augšupielāde.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

EuropeAid centrālo dienestu veiktā uzraudzība

40. Revīzijām, kuru izpildi saskaņā ar pamat nolīgumu pilnvaro *EuropeAid* centrālie dienesti, veic kvalitātes pārbaudi. Turklāt *EuropeAid* analizē šo revīziju rezultātus un veic pēcpārbaudes atkārtotajiem konstatējumiem galasaņēmēju un īstenošanas partneru līmenī, kā tas minēts 35. punktā. Bez tam *EuropeAid* veica kvalitātes pārbaudi pārstāvniecību pilnvaroto revīziju paraugam. Vēl joprojām netiek gatavota vispārēja analīze par pārstāvniecību pilnvaroto revīziju konstatējumiem un ieteikumiem.

41. *CRIS Audit* ieviešana vērtējama atzinīgi. Vēl gan jāveic daži pilnveidojumi, lai varētu novērtēt revīzijas apjomu attiecībā uz izdevumiem un daudz efektīvāk izmantot šo sistēmu revīzijas konstatējumu un ieteikumu salīdzināšanai, analizēšanai un turpmākai rīcībai.

42. *EuropeAid* centrālie dienesti 2008. gadā veica astoņus uzraudzības apmeklējumus. Šie apmeklējumi bija labi ieplānoti, un tajos formulēja svarīgus ieteikumus par to, kā uzlabot iekšējo kontroli pārbaudītajās pārstāvniecībās.

43. Kā norādīts Palātas 2007. finanšu gada pārskatā par Eiropas Attīstības fondiem⁽²⁷⁾, *EuropeAid* darījumu ex post kontroles sistēma ir efektīvs līdzeklis atbilstības kļūdu novēršanai darījumos, tomēr tā mazāk efektīvi atklāj kļūdas, kuras attiecas uz maksājuma summu. Palāta norādīja, ka saistībā ar EAF darbībām atbildīgais direktorāts 2008. gadā bija paplašinājis šo kontroles mehānismu darbības jomu: tas sistemātiski pārbaudīja deklarēto izdevumu apliecinājuma dokumentu paraugu un cenu pārskatīšanas aprēķinu pareizību. Turklāt, atsaucoties uz šīs kontroles konstatējumiem, tas ieviesa pārstāvniecību darbības pārbaudes reizi pusgadā. Šāda pieeja var uzlabot darījumu ex post kontroles mehānismu nozīmi un efektivitāti gan attiecībā uz darījumu pareizības pārbaudi, gan attiecībā uz kredītrīkotāju veikto ex ante pārbaūžu kvalitātes novērtējumu.

40. No 2009. gada *EuropeAid* centrālie dienesti pievērsīsies to revīzijas ziņojumu kvalitātes pārbaudēm, kas sagatavoti par līgumslēdzējiem, kuri nav tieši saistīti ar pamatlīgumu. Turklāt vairāki uzlabojumi, kas tiks iekļauti *CRIS Audit*, atvieglos pamatlīgumā neietilpstošo revidentu konstatējumu analīzi.

41. *CRIS Audit* funkcionalitāte tiek pastāvīgi uzlabota, lai nodrošinātu datubāzes optimālu izmantošanu.

43. Attiecībā uz darījumu ex post kontroles mehānismiem *EuropeAid* pašlaik novērtē, vai par ĀKK valstīm atbildīgā direktorāta veiktās pārbaudes var attiecināt uz citiem pasākumu reģioniem. Tomēr tas būs atkarīgs no prioritārajiem piešķirumiem un resursu ierobežojumiem.

⁽²⁷⁾ 46. punkts.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Budžeta atbalsts

44. Kotonū nolīgums nosaka, ka budžeta atbalsts piešķirams tikai tad, ja publisko izdevumu pārvaldība ir pietiekami pārredzama, atbildīga un efektīva ⁽²⁸⁾. Komisija šo nosacījumu interpretē dinamiski ⁽²⁹⁾. Tā uzskata, ka publisko finanšu pārvaldības nepilnības finansēšanas lēmuma pieņemšanas laikā neliedz sākt budžeta atbalsta programmu, ja ir apņemšanās veikt reformu un ja uzskata, ka plānotās reformas būs pietiekamas. Eiropas Parlaments ir apspriedis “dinamisko interpretāciju”, ko Komisija piemēroja attiecināmības kritērijiem budžeta atbalsta piešķiršanai, un noteicis, ka budžeta atbalsts jāsniedz tikai tām valstīm, kuras jau atbilst valsts finanšu uzticamas pārvaldības obligātiem standartiem ⁽³⁰⁾.

45. Palātas 2006. ⁽³¹⁾ un 2007. ⁽³²⁾ finanšu gada pārskatā par EAF bija ieteikts Kotonū nolīguma izpildi vērtēt attiecībā pret pamatprasībām. Komisija nepieņēma šo ieteikumu, jo uzskata, ka nav lietderīgi noteikt kopējus obligātos standartus, kas vienādi piemērojami visām valstīm. Kā Eiropas Parlaments jau norādīja ziņojumā par 2007. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu ⁽³³⁾, šāda pieeja dod Komisijai lielāku rīcības brīvību, kam jābūt līdzsvarā ar tikpat augstu pārredzamības pakāpi. Kā minēts Palātas Īpašajā ziņojumā Nr. 2/2005 par EAF budžeta atbalstu ĀKK valstīm ⁽³⁴⁾, šāda pieeja prasa, lai atbilstību Kotonū nolīguma prasībām izklāstītu strukturētā un labi dokumentētā veidā.

44. Atbildot uz Palātas un Parlamenta pieņemtajām nostājām, Komisija ir plaši pamatojusi savu pieeju budžeta atbalsta attiecināmības novērtēšanai. Proti, komisāra L. Michel 2009. gada 9. janvāra vēstulē Palātai, nosūtot vēstules kopiju arī Eiropas Parlamentam, ir sīki izklāstīts Komisijas nostājas pamatojums. Tajā uzsvērts, ka Komisijas pieeja atbilst citu galveno donoru (piemēram, Starptautiskā Valūtas fonda un Pasaules Bankas) pieejai. Vienlaikus tajā norādīts, ka pieeja, kuras pamatā ir obligātie standarti, neatbilstu ESAO vadlīnijām par atbalstu valsts finanšu pārvaldības reformai vai Parīzes un Akras principiem par atbalsta efektivitāti.

45. Komisija saprot un piekrīt prasībai nodrošināt arvien lielāku pārredzamību budžeta atbalsta izskatīšanā. Šajā saistībā Komisija ierosina sniegt budžeta atbalsta jautājumu padziļinātāku izklāstu turpmākajos gada pārskatos par “Eiropas Kopienas attīstības un ārējās palīdzības politiku un tās īstenošanu”.

Komisija atzīst, ka uzlabojumus var veikt, izmantojot strukturētāku un formālāku pieeju budžeta atbalsta attiecināmības novērtēšanā atbilstīgi Kotonū nolīgumam. Tāpēc Komisija pašlaik pilnveido savus norādījumus par budžeta atbalstu, lai nostiprinātu savu pieeju.

⁽²⁸⁾ 61. panta 2. punkta a) apakšpunkts.

⁽²⁹⁾ Sk. 28. un 29. punktu Īpašajā ziņojumā Nr. 2/2005 par EAF budžeta atbalstu ĀKK valstīm (OV C 249, 7.10.2005.).

⁽³⁰⁾ Eiropas Parlamenta 2008. gada 22. aprīļa rezolūcija ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmuma par sestā, septītā, astotā un devītā Eiropas Attīstības fonda 2006. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu, 32. punkts (OV L 88, 31.3.2009.).

⁽³¹⁾ 55. punkts (OV C 259, 31.10.2007.).

⁽³²⁾ 56. punkta a) apakšpunkts (OV C 286, 10.11.2008.).

⁽³³⁾ Eiropas Parlamenta 2009. gada 23. aprīļa rezolūcija ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmuma par septītā, astotā un devītā Eiropas Attīstības fonda 2007. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu, 46. un 47. punkts.

⁽³⁴⁾ 85. punkts.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

46. Kā minēts Palātas 2007. finanšu gada pārskatā par Eiropas Attīstības fondiem ⁽³⁵⁾, finansēšanas nolīgumi budžeta programmām, kuras finansē no devītā EAF, bieži vien ir nepilnīgi vai neskaidri, un tāpēc tie nenodrošina pietiekami skaidru pamatu šādam strukturētam un labi dokumentētam novērtējumam. Palāta norādīja, ka 2008. gadā panākti nozīmīgi uzlabojumi to budžeta atbalsta programmu finanšu nolīgumos, kuras finansē no desmitā EAF. Dažos gadījumos ir iespējams vēl precīzāk norādīt gan prioritāros pasākumus, kas jāīsteno saņēmējvalstij, gan arī informācijas avotus, lai pārbaudītu atbilstību nolīgtajiem noteikumiem.

Iekšējā revīzija

47. Iekšējās revīzijas nodaļa (IRN) darbojās efektīvi un atbilstoši savam galvenajam mērķim – sniegt ģenerāldirektoram pārlicību par *EuropeAid* riska pārvaldības, kontroles un iekšējo pārvaldības procesu efektivitāti un produktivitāti. IRN atzinums ir – 2008. gadā paveiktā darba rezultāti liecina par to, ka nav tādu nozīmīgu sistēmas nepilnību, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt iekšējās kontroles sistēmas darbību kopumā. Palāta vērs uzmanību uz to, ka IRN revīzija nevarēja iegūt pilnīgu pārlicību par CRIS-EAF sistēmas spēju sniegt ticamu un precīzu darbības informāciju līdz 2009. gada janvārim.

48. Komisijas Iekšējās revīzijas dienests (IRD) kopā ar IRN veica revīziju par finanšu pārvaldības procedūrām direktorātā, kas atbild par ĀKK valstīm, par tā decentralizētajām pārstāvniecībām un vēl vienu revīziju par līdzekļu piedziņu ⁽³⁶⁾. Minēto revīziju un Palātas konstatējumi saskan attiecībā uz banku garantiju pārvaldību (sk. 24. punktu), CRIS *Audit* pielietojumu (sk. 39. punktu) un pārstāvniecību pilnvaroto revīziju centralizētām pēcpārbaudēm (sk. 40. punktu).

49. IRD veica pēcpārbaudes revīziju par Finanšu un administratīvā pamatnolīguma īstenošanu ⁽³⁷⁾. Revīzijā secināja, ka jāpilnveido kontroles vide gan partnera, gan projekta līmenī un jo īpaši jāuzlabo koordinācija un saprašanās ar ANO struktūrām apstiprinājuma pārbaudi un ticamības jautājumus.

46. Komisija ir gandarīta par Palātas pausto atzinību neseno finansēšanas nolīgumu skaidrības uzlabošanā. Vienlaikus Komisija arī atzīst, ka ir iespējami turpmāki uzlabojumi, un turpina savu norādījumu pilnveidošanu, lai risinātu Palātas norādītos aspektus attiecībā uz skaidru reformas mērķu noteikšanu publisko finanšu pārvaldības jomā un šajās jomās panāktā progresu uzraudzībā.

47. Kad tika veikta IRN revīzija, jaunā CRIS sistēma vēl bija izstrādes stadijā. Tomēr ir veikti visi nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu sistēmas darbības uzsākšanu 2009. gada sākumā. Migrācija uz jauno CRIS/ABAC sistēmu tika veikta atbilstīgi grafikam, un darbs normālā lietošanas režīmā tajā tika uzsākts 2009. gada sākumā.

49. Ziņojumā ir atzīts sasniegtais progress ieteikumu lielākās daļas īstenošanā. Pārbaudi jautājums tika apspriests Finanšu un administratīvo pamatnolīgumu sestajā sanāksmē Briselē (2009. gada aprīlī). Pārbaudes vizītēs pie ANO partneriem Komisija konsekventi izmanto revīzijas uzdevumus.

⁽³⁵⁾ 27. punkts.

⁽³⁶⁾ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei – Gada ziņojums budžeta izpildes apstiprinātājiestādei par 2008. gadā veiktajām iekšējām revīzijām (COM(2009) 419, galīgā redakcija, 5.8.2009.).

⁽³⁷⁾ Finanšu un administratīvais pamatnolīgums.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Secinājumi un ieteikumi

50. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu un saskaņā ar Finanšu regulu un galvenā grāmatveža pieņemtajiem noteikumiem Palāta secina, ka EAF pārskati par 2008. gada 31. decembrī slēgto finanšu gadu visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo Eiropas Attīstības fondu finanšu stāvokli un to darbības rezultātus un naudas plūsmu minētajā datumā noslēgtajā gadā. Palāta vērs uzmanību uz 15. punktā minēto apsvērumu par uzkrājumiem faktiskajām izmaksām.

51. Ņemot vērā 21. punktā minētos apstākļus, Palāta nevarēja pilnībā revidēt 10 parauga maksājumus, ko veikušas dažas starptautiskās organizācijas. Tāpēc Palāta nevar sniegt atzinumu par šo izdevumu pareizību; minētie izdevumi ir 190 miljoni EUR, t. i., 6,7 % no gada izdevumiem.

52. Ņemot vērā iepriekšējā punktā minēto ierobežojumu un pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina, ka attiecībā uz 2008. gada 31. decembrī slēgto finanšu gadu:

a) Eiropas Attīstības fondu ieņēmumos un saistībās būtisku kļūdu nebija, bet

b) Eiropas Attīstības fondu maksājumos bija būtiskas kļūdas. Iespējamākais kļūdu īpatsvars ir no 2 % līdz 5 %.

53. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina, ka EuropeAid pārraudzības un kontroles sistēmas daļēji efektīvi nodrošina maksājumu pareizību. **1. pielikuma 2. daļā** sniegts pārskats par Palātas veikto EuropeAid pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējumu ⁽³⁸⁾.

52.

b) Komisija vēlas norādīt, ka kopējo kļūdu līmeni ļoti spēcīgi ietekmēja viena delegācija, kurai bija jāstrādā pēckonflikta vidē.

⁽³⁸⁾ ĢD ECHO pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējumu sk. 8. nodaļā "Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās" Revīzijas Palātas gada pārskatā par budžeta izpildi 2008. finanšu gadā.

PALĀTAS APSVĒRUMI

54. *EuropeAid* 2008. gadā turpināja ievērojami uzlabot savas pārraudzības un kontroles sistēmas. Tas sāka izmantot jaunus revīzijas uzdevumus un ieviesa pārvaldības informācijas sistēmu – *CRIS Audit* –, kam būtu jāuzlabo *EuropeAid* spēja plānot un uzraudzīt revīzijas, kā arī analizēt revīzijas konstatējumus un ieteikumus un pārbaudīt to izpildi. Gada darbības pārskats ir labāk strukturēts, skaidrāks un informatīvāks, īpaši tāpēc, ka vairāk izmantoti kvantitatīvie rādītāji. Tomēr joprojām skaidrāk jāformulē secinājumi par to, kā dažādo kontroles mehānismu rezultāti pamato ģenerāldirektora pārliedību, un jāizstrādā galvenais rādītājs par atlikušo kļūdu aplēsto finansiālo ietekmi pēc tam, kad ir veiktas visas ex ante un ex post pārbaudes.

55. *EuropeAid* ir izveidojis visaptverošu kontroles stratēģiju un joprojām cenšas nodrošināt aizvien efektīvāku un produktīvāku kontroles mehānismu īstenošanu. Šajā kontekstā skatāmi turpmāk minētie ieteikumi:

a) *ex ante* pārbaudes jāuzlabo, pievēršoties galvenajiem riskiem;

b) gada revīziju plāni jā sagatavo, pamatojoties uz strukturētāku riska analīzi un reālāku šim nolūkam pieejamo resursu novērtējumu;

c) rūpīgi jāuzrauga gada revīziju plānu izpilde, lai atklātu nozīmīgas novirzes un savlaicīgi veiktu koriģējošus pasākumus;

d) jāpaplašina *CRIS Audit* funkcijas, lai varētu efektīvāk un produktīvāk uzraudzīt revīzijas pasākumus, analizēt revīzijas konstatējumus un ieteikumus, ka arī veikt to izpildes pēcpārbaudi;

KOMISIJAS ATBILDES

54. Komisija atzīst, ka tās nepārtrauktajos centienos uzlabot iekšējās kontroles sistēmu kopumā ir arī jāturpina uzlabot ārējā atbalsta kontroles sistēmu arhitektūra un šo sistēmu ieguldījums ģenerāldirektora ticamības deklarācijā. Ņemot to vērā un ievērojot Komisijas darbu pieļaujamā riska jomā, *EuropeAid* uzsāks savas kontroles stratēģijas pārskatīšanu 2010. gadā.

55.

a) Ikvienu darījuma *ex ante* pārbaudes pirms šā darījuma apstiprināšanas ir galvenais paņēmieni, kā pārliedcināties par pareizību. *Ex ante* kontroles mehānismi ir svarīgi, jo tie novērš kļūdas un nav jāveic *ex post* korektīvās darbības. Veiktajās pārbaudēs tiek ņemts vērā riska līmenis. *EuropeAid* ir īstenojis vairākus pasākumus, īpaši mācību jomā, lai labāk ņemtu vērā cikliskos riskus.

b) Riska analīzē, kas tiks veikta, sagatavojot gada revīzijas plānu, tiks ņemta vērā noteikta elastības pakāpe, kas ir būtiska sarežģītā un pastāvīgi mainīgā ārējā atbalsta kontekstā. Tomēr būs jāievēro metodikā sīki izklāstītie pamatprincipi.

Sagatavojot 2009. gada revīzijas plānu, delegācijas tika aicinātas pievērst īpašu uzmanību resursu pieejamībai.

c) Kopš 2008. gada jūnija gada revīzijas plāna īstenošana tiek periodiski uzraudzīta un atspoguļota vadības sanāksmēs. Īstenošanā izmantotais sadalījums starp ģeogrāfiskajām zonām un galveno mītņi / delegācijām ļauj veikt atbilstošas korektīvas darbības.

d) *CRIS Audit* sistēma tiek regulāri uzlabota.

Piemēram, kopš 2009. gada sākuma katrai revīzijai, par kuru ir noslēgta vienošanās ar *CRIS*, tiek automātiski piešķirts *CRIS Audit* numurs, tādējādi pabeidzot reģistrācijas procesu *CRIS Audit* sistēmā.

Turpmākajos mēnešos ir plānoti citi uzlabojumi, piemēram, precīzāka revīzijas konstatējumu un neattiecināmo izdevumu reģistrācija.

PALĀTAS APSVĒRUMI

- e) *EuropeAid* jāpanāk, lai pārstāvniecības izsmeļoši un savlaicīgi reģistrētu datus *CRIS Audit* sistēmā;
- f) ņemot vērā rezultātus, ko devusi par ĀKK valstīm atbildīgā direktorāta pieņemtā pieeja, *EuropeAid* jāpārskata darījumu ex post kontroles sistēma, lai novērtētu, vai ir nepieciešams un iespējams paplašināt šādu kontroles mehānismu darbības jomu.

56. Attiecībā uz budžeta atbalstu Palāta iesaka *EuropeAid*:

- a) arī turpmāk pamatot savus lēmumus par budžeta atbalsta attiecināmību ar strukturētu un oficiālu pierādījumu tam, ka saņēmējvalstī ir attiecīga reformu programma, lai novērstu visas būtiskās nepilnības pārskatāmā termiņā, un ka valsts ir apņēmusies to īstenot;
- b) nodrošināt, lai visos turpmākajos finansēšanas nolīgumos būtu izsmeļošs un skaidrs pamats maksājumu nosacījumu atbilstības izvērtēšanai.

KOMISIJAS ATBILDES

- e) Ģenerāldirektors 2008. gada sākumā nosūtīja norādījumus iesaistītajiem dienestiem (galvenajām mītnēm un delegācijām) ievadīt visas revīzijas *CRIS Audit*. Šo norādījumu izpilde tika uzraudzīta 2009. gadā, un atbildīgās struktūrvienības ir regulāri atgādinājušas revīzijas uzdevumu vadītājiem par šo pienākumu.
- f) Attiecībā uz darījumu ex post kontroles mehānismiem *EuropeAid* pašlaik novērtē, vai par ĀKK valstīm atbildīgā direktorāta veiktās pārbaudes var attiecināt uz citiem direktorātiem. Tomēr tas būs atkarīgs no piešķirumu prioritātēm un resursu ierobežojumiem.

56.

- a) Komisija saskaņo un veic savu norādījumu turpmāku pārskatīšanu, lai risinātu šo jautājumu. Paredzams, ka šī pārskatīšana tiks pabeigta līdz 2009. gada beigām. Komisija arī plāno vēl vairāk uzlabot tās budžeta atbalsta pārredzamību, nosakot stingrāku ziņojumu sniegšanas kārtību.
- b) Komisija turpinās savu norādījumu pārskatīšanu, lai risinātu šo jautājumu. Paredzams, ka tā tiks pabeigta līdz 2009. gada beigām.

1. PIELIKUMS

1. DAĻA. DARĪJUMU PARAugA PĀRBAUDES GALVENIE DATI

1.1. Parauga lielums

Gads	Pārbaudīto saistību skaits	Pārbaudīto maksājumu skaits
2008	45	170
2007	60	148

1.2. Parauga uzbūve

Pārbaudīto darījumu veids (procentos)	2008			2007
	Projekti	Budžeta atbalsts	KOPĀ	
Saistības				
Vispārējās saistības	33 %	22 %	56 %	50 %
Individuālās juridiskās saistības	44 %	0 %	44 %	50 %
Kopā	78 %	22 %	100 %	100 %
Maksājumi				
Avansi	24 %	0 %	24 %	0 %
Starpposma/galīgie maksājumi	65 %	12 %	76 %	100 %
Kopā	88 %	12 %	100 %	100 %

1.3. Kļūdu biežums un to aplēstā ietekme starpposma/galīgo maksājumu paraugā

Kļūdas	2008			2007
	Projekti	Budžeta atbalsts	KOPĀ	
To pārbaudīto darījumu biežums, kuros bija kļūdas	25 % {27}	40 % {8}	27 % {35}	37 % {55}
Skaitļos izsakāmo kļūdu biežums	38 % {15}	9 % {1}	31 % {16}	53 % {31}
Skaitļos izsakāmo kļūdu ietekme iespējamākā kļūdu īpatsvara diapazonos (*)	No 2 % līdz 5 %	Mazāk nekā 2 %	No 2 % līdz 5 %	No 2 % līdz 5 %

(*) Palāta izšķir šādus iespējamākā kļūdu īpatsvara diapazonus: mazāk nekā 2 %, no 2 % līdz 5 %, vairāk nekā 5 %.
Figūriekavās norādīti absolūtie skaitļi.

1.4. Kļūdu veidi starpposma/galīgo maksājumu paraugā

Pārbaudītajos darījumos konstatētie kļūdu veidi (procentos)	2008			2007
	Projekti	Budžeta atbalsts	KOPĀ	
Skaitļos izsakāmas kļūdas				
Attiecināmības kļūdas	47 %	0 %	44 %	68 %
Reālās pastāvēšanas kļūdas	47 %	0 %	44 %	23 %
Precizitātes kļūdas	7 %	100 %	13 %	10 %
Kopā	100 %	100 %	100 %	100 %
Skaitļos neizsakāmas kļūdas				
Skaitļos neizsakāmas kļūdas, kam var būt finansiāla ietekme	20 %	60 %	31 %	79 %
Skaitļos neizsakāmas kļūdas, kuru finansiālo ietekmi nevar aprēķināt	32 %	40 %	34 %	0 %
Skaitļos neizsakāmas kļūdas, kam nav finansiālas ietekmes	48 %	0 %	34 %	21 %
Kopā	100 %	100 %	100 %	100 %

2. DAĻA. ATLASĪTU PĀRRAUDZĪBAS UN KONTROLES SISTĒMU NOVĒRTĒJUMS

Attiecīgā sistēma	Ex ante pārbaudes	Ārējā revīzija		Uzraudzība					Iekšējā revīzija	Kopvērtējums
		Kvalitāte	Kvantitāte/revīziju plāna izpilde	Uzraudzības apmeklējumi		Ex post kontrole	Revīzija			
				Kvalitāte	Kvantitāte		Atsevišķu revīzijas konstatējumu pēcpārbaude/efektīvas piedziņas procedūras	Pārstāvniecību noligto revīziju kopējā uzraudzība, ko veic centrālie dienesti		
EuropeAid centrālie dienesti										
Pārstāvniecības				—	—	—		—		

Apzīmējumi:

	efektīvas
	daļēji efektīvas
	neefektīvas
	neattiecas: nepiemēro vai nav vērtēts

2. PIELIKUMS

GALVENO TICAMĪBAS DEKLARĀCIJAS APSVĒRUMU PĒCPĀRBAUDE

	Palātas apsvērumi	Palātas analīze	Palātas ieteikumi	Komisijas atbilde
1.	<p><i>EuropeAid</i> kontroles stratēģijā jāiekļauj galvenie rādītāji, kas ir ģenerāldirektora vispārējās sniedzamās pārlicības pamatā, atsevišķu kontroles mehānismu tvērums, koordinācija starp <i>ex ante</i> un <i>ex post</i> pārbaudēm, kā arī vajadzīgie cilvēkresursi.</p> <p>(Pārskats par 2007. finanšu gadu, 55. punkta a) apakšpunkts)</p>	<p><i>EuropeAid</i> 2008. gadā turpināja ievērojami uzlabot savas pārraudzības un kontroles sistēmas. Tas sāka izmantot jaunus revīzijas uzdevumus un ieviesa pārvaldības informācijas sistēmu – <i>CRIS Audit</i> –, kam būtu jāuzlabo <i>EuropeAid</i> spēja plānot un uzraudzīt revīzijas, kā arī analizēt revīzijas konstatējumus un ieteikumus un pārbaudīt to izpildi. Gada darbības pārskats ir labāk strukturēts, skaidrāks un informatīvāks, īpaši tāpēc, ka vairāk izmantoti kvantitatīvie rādītāji.</p> <p>(Pārskats par 2008. finanšu gadu, 54. punkts)</p> <p><i>EuropeAid</i> ir izveidojis visaptverošu kontroles stratēģiju un joprojām cenšas nodrošināt aizvien efektīvāku un produktīvāku kontroles mehānismu īstenošanu.</p> <p>(Pārskats par 2008. finanšu gadu, 55. punkts)</p>	<p>Tomēr joprojām skaidrāk jāformulē secinājumi par to, kā dažādo kontroles mehānismu rezultāti pamato ģenerāldirektora pārlicību, un jāizstrādā galvenais rādītājs par atlikušo kļūdu aplēsto finansiālo ietekmi pēc tam, kad ir veiktas visas <i>ex ante</i> un <i>ex post</i> pārbaudes.</p> <p>(Pārskats par 2008. finanšu gadu, 54. punkts)</p>	<p>Komisija atzīst, ka tās nepārtrauktajos centienos uzlabot kopējo iekšējās kontroles sistēmu ir arī jāturpina uzlabot ārējā atbalsta kontroles sistēmu arhitektūra un šo sistēmu ieguldījums ģenerāldirektora ticamības deklarācijā. Ņemot to vērā un ievērojot Komisijas darbu pieļaujamā riska jomā, <i>EuropeAid</i> 2010. gadā sāks pārskatīt savu kontroles stratēģiju.</p>
2.	<p>Jāveic pārskatīšana, lai novērtētu, vai <i>EuropeAid</i> centrālajiem dienestiem un pārstāvniecībām ir vajadzīgā līmeņa un kvalifikācijas darbinieki, lai nodrošinātu pārbažu kvalitāti.</p> <p>(Pārskats par 2007. finanšu gadu, 55. punkta b) apakšpunkts)</p>	<p>Gada darbības pārskatā minētas nopietnas cilvēkresursu problēmas. Tā kā <i>EuropeAid</i> centrālajos dienestos liela daļa ir īstermiņa darbinieki un līdz ar to pastāv bieža kadru mainība, rodas institucionālās atmiņas zudums, kas nelabvēlīgi ietekmē darbības pārvaldības nepārtrauktību, redzamību un efektīvu resursu izlietojumu. Pārstāvniecībās vakanču skaits norādīts kā bīstami augsts un ar pieaugošu tendenci.</p> <p>(Pārskats par 2008. finanšu gadu, 30. punkts)</p> <p>Tā kā vietu skaits Komisijā līdz 2013. gadam netiks palielināts, <i>EuropeAid</i> risina personāla komplektēšanas jautājumus, izmantojot trīs turpmāk minētos elementus.</p>	<p>Saistībā ar nulles pieaugumu rīcība ir bijusi apmierinoša.</p>	

	Palātas apsvērumi	Palātas analīze	Palātas ieteikumi	Komisijas atbilde
		<p>Detalizēts vajadzību novērtējums, pamatojoties uz ikgadējiem darba noslogojuma novērtējumiem gan delegāciju darbības un finanšu nodaļās, gan līgumu un revīzijas nodaļās. Tādu darbinieku atlase un nodarbināšana, kuriem ir vajadzību nodrošināšanai atbilstoša kvalifikācija un prasmes; atlases grupas ir veidotas no visiem attiecīgajiem ģeogrāfiskajiem un tematiskajiem dienestiem; plaša mācību programma, kas atbilst delegācijās un galvenajās mītnēs pastāvošajām vajadzībām ārējā atbalsta vadības jomā</p> <p>(Komisijas atbilde uz 31. punktu Pārskatā par 2008. finanšu gadu)</p>		
3.	<p>Labāk jāatbalsta īstenotājorganizāciju pārvaldība. Jāparedz lielāka vietējo pārstāvniecības darbinieku klātbūtne, lai nodrošinātu grāmatvedības sistēmas un mācības, īpaši jau projektiem, kurus īsteno atbilstoši programmu tāmēm.</p> <p>(Pārskats par 2007. finanšu gadu, 55. punkta c) apakšpunkts)</p>	<p>Kopumā pārstāvniecības zināja par minētajām nepilnībām, un tādēļ pilnībā uz šiem kontroles mehānismiem nepaļāvās. Pārstāvniecības ir veikušas arī pienācīgus pasākumus, lai novērstu konstatētās nepilnības, proti, tās ir prasījušas obligātas revīzijas un izdevumu apstiprinājuma pārbaudes pirms projektu finansiālas slēgšanas, tehniskas revīzijas par būvdarbu līgumiem īstenošanas procesā un tehnisku palīdzību, lai stiprinātu valstu kredītrikotāju dienestu darbības resursus. Turklāt 2008. gadā <i>EuropeAid</i> sāka darbu, kura mērķis bija izveidot labākus vadības un komunikācijas līdzekļus, lai novērstu nepilnības, kuras bija atkārtoti konstatētas galasaņēmēju un īstenotājorganizāciju līmenī.</p> <p>(Pārskats par 2008. finanšu gadu, 35. punkts)</p>	<p>Rīcība bijusi apmierinoša.</p>	
4.	<p>Pārbaudēs, ko pārstāvniecības veic pirms maksājumu atļaušanas, rūpīgāk jāpārbauda maksājumu pieprasījumi un vairāk jāpievēršas izdevumu reālai pastāvēšanai, atbilstīgumam un precizitātei, kā arī labāk jākontrolē pārraudzītāju un revidentu darba kvalitāte.</p> <p>(Pārskats par 2007. finanšu gadu, 55. punkta d) apakšpunkts)</p>	<p>Palāta novērtēja <i>ex ante</i> pārbaudes kā daļēji efektīvas kļūdu atklāšanā un labošanā, īpaši attiecībā uz pieprasīto summu aprēķināšanu, vajadzīgo apliecinājuma dokumentu pieejamību un atbilstību iepirkuma noteikumiem. Kā norādīts 25. punktā, Angolā konstatētās kļūdas radušās ārkārtas apstākļu dēļ, un tās neliek apšaubīt pārstāvniecības <i>ex ante</i> pārbaudžu sistēmu.</p> <p>(Pārskats par 2008. finanšu gadu, 33. punkts)</p>	<p><i>Ex ante</i> pārbaudes jāuzlabo, pievēršot uzmanību galvenajiem riskiem.</p> <p>(Pārskats par 2008. finanšu gadu, 55. punkta c) apakšpunkts)</p>	<p><i>Ikviena darījuma ex ante pārbaudes pirms šā darījuma apstiprināšanas ir galvenais paņēmieni, kā pārliecināties par likumību un pareizību. Ex ante kontroles mehānismi ir svarīgi, jo tie novērš kļūdas un nav jāveic ex post korektīvās darbības. Veiktajās pārbaudēs tiek ņemts vērā riska līmenis.</i></p> <p><i>Komisija ir noteikusi īpašus uzdevumus infrastruktūras, kas ir pieejama delegācijām kopš 2009. gada, tehniskajai revīzijai.</i></p> <p><i>Turklāt EuropeAid centrālie dienesti veic revīzijas ziņojumu kvalitātes pārbaudes.</i></p>

	Palātas apsvērumi	Palātas analīze	Palātas ieteikumi	Komisijas atbilde
5.	<p>Līdz ar CRIS Audit ieviešanu būtu jāļauj uzraudzīt revīzijas apjomu un revīzijas rezultātus. Lai nodrošinātu, ka pasūtīto revīziju galīgie mērķi ir sasniegti, būtiska ir kvalitatīva informācija par sagatavotajiem ieteikumiem un ieviešamiem uzlabojumiem atbilstoši konstatējumiem.</p> <p>(Pārskats par 2007. finanšu gadu, 55. punkta e) apakšpunkts)</p>	<p>Lai gan 2008. gadā tās vēl pilnībā nedarbojās, jo tas bija pirmais īstenošanas gads, jauno standartizēto revīzijas uzdevumu izmantošana apmēram divās trešdaļās sāko revīziju un revīzijas pārvaldības informācijas sistēmas ieviešana (CRIS Audit) ir nozīmīgs solis uz to, lai nodrošinātu konsekventākus revidentu ziņojumus, pienācīgu revīzijas darbību uzraudzību un revīzijas rezultātu analīzi.</p> <p>(Pārskats par 2008. finanšu gadu, 36. punkts)</p>	<p>Jāpaplašina CRIS Audit funkcijas, lai varētu efektīvāk un iedarbīgāk uzraudzīt revīzijas pasākumus, analizēt revīzijas konstatējumus un ieteikumus, ka arī veikt to izpildes pēcpārbaudi.</p> <p>(Pārskats par 2008. finanšu gadu, 55. punkta f) apakšpunkts)</p>	<p>CRIS Audit sistēma tiek regulāri uzlabota, un kopš 2009. gada izmantošanai ir pieejamas jaunas funkcionalitātes (CRIS revīzijas līguma saiste ar CRIS revīzijas numuru). Tuvākajos mēnešos ir plānoti tādi jauni uzlabojumi kā, piemēram, precīzāka revīzijas konstatējumu un neattiecināmo izdevumu reģistrācija.</p>
6.	<p>Darījumu ex post kontrolē jāiekļauj labāka apliecinājošu dokumentu pārbaude, lai nodrošinātu, ka darījumos nav atbilstīguma un reālās pastāvēšanas kļūdu, kā arī lai pārliecinātos, vai pārbaudes, kas veiktas pirms maksājuma atļaušanas, bijušas adekvātas.</p> <p>(Pārskats par 2007. finanšu gadu, 55. punkta f) apakšpunkts)</p>	<p>EuropeAid darījumu ex post kontroles sistēma ir efektīvs līdzeklis atbilstības kļūdu novēršanai darījumos, tomēr tā mazāk efektīvi atklāj kļūdas, kuras attiecas uz maksājuma summu. Palāta norādīja, ka saistībā ar EAF darbībām direktorāts, kas atbild par ĀKK valstīm, 2008. gadā ir paplašinājis šo kontroles mehānismu darbības jomu: tas sistemātiski pārbauda deklarēto izdevumu apliecinājuma dokumentu paraugu un cenu pārskatīšanas aprēķinu pareizību. Turklāt, atsaucoties uz šīs kontroles konstatējumiem, tas ievieja pārstāvniecību darbības pārbaudes reizi pusgadā. Šāda pieeja var uzlabot darījumu ex post kontroles mehānismu nozīmi un efektivitāti gan attiecībā uz darījumu pareizības pārbaudi, gan attiecībā uz kredītrīkotāju veikto ex ante pārbaudu kvalitātes novērtējumu.</p> <p>(Pārskats par 2008. finanšu gadu, 43. punkts)</p>	<p>Ņemot vērā rezultātus, ko devusi par ĀKK valstīm atbildīgā direktorāta pieņemtā pieeja, EuropeAid jāpārskata darījumu ex post kontroles sistēma, lai novērtētu, vai ir nepieciešams un iespējams paplašināt šādu kontroles mehānismu darbības jomu.</p> <p>(Pārskats par 2008. finanšu gadu, 55. punkta f) apakšpunkts)</p>	<p>Attiecībā uz darījumu ex post kontroles mehānismiem EuropeAid pašlaik novērtē, vai par ĀKK valstīm atbildīgā direktorāta veiktās pārbaudes var attiecināt uz citiem reģioniem. Tomēr tas būs atkarīgs no prioritārajiem piešķirumiem un resursu ierobežojumiem.</p>

	Palātas apsvērumi	Palātas analīze	Palātas ieteikumi	Komisijas atbilde
7.	<p>Jāpabeidz uzraudzības apmeklējumu standartizētā metodoloģija un jāpalielina šādu apmeklējumu skaits. Jaunajā metodoloģijā jāturpina koncentrēties uz pārraudzības un kontroles sistēmu struktūras un darbības pārbaudi.</p> <p>(Pārskats par 2007. finanšu gadu, 56. punkta g) apakšpunkts)</p>	<p><i>EuropeAid</i> centrālie dienesti 2008. gadā veica astoņus uzraudzības apmeklējumus. Šie apmeklējumi bija labi iepilnīti un tajos formulēja svarīgus ieteikumus par to, kā uzlabot iekšējo kontroli pārbaudītajās pārstāvniecībās.</p> <p>(Pārskats par 2008. finanšu gadu, 42. punkts)</p>	Rīcība ir bijusi apmierinoša.	
8.	<p>Pirms budžeta atbalsta piešķiršanas jābūt atbilstībai Kotonū nolīgumam, kas jāvērtē pret pamatprasībām, piemēram, savlaicīgi publicētu un revidētu pārskatu pieejamību.</p> <p>(Pārskats par 2007. finanšu gadu, 56. punkta a) apakšpunkts)</p> <p>Pirms budžeta atbalsta programmas sākšanas <i>EuropeAid</i> jānodrošina, lai būtu skaidrs un pabeigts publisko finanšu pārvaldības vērtējums un saņēmējvalstij būtu ticama un atbilstoša reformu programma ar mērķi novērst visas nozīmīgas nepilnības paredzamā laika grafikā.</p> <p>(Pārskats par 2007. finanšu gadu, 56. punkta d) apakšpunkts)</p>	<p>Palātas 2006. un 2007. finanšu gada pārskatā par EAF bija ieteikts salīdzinoši vērtēt Kotonū nolīguma izpildi attiecībā pret pamatprasībām. Komisija nepieņēma šo ieteikumu, jo uzskata, ka nav lietderīgi noteikt kopējus obligātos standartus, kas vienādi piemērojami visām valstīm. Kā jau Eiropas Parlaments norādīja ziņojumā par 2007. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu, šāda pieeja dod Komisijai lielāku rīcības brīvību, kam jābūt līdzsvarā ar tikpat augstu pārredzamības pakāpi. Kā minēts Palātas Īpašajā ziņojumā Nr. 2/2005 par EAF budžeta atbalstu ĀKK valstīm, šāda pieeja prasa, lai atbilstību Kotonū nolīguma prasībām izklāstītu strukturētā un oficiālā veidā.</p> <p>(Pārskats par 2008. finanšu gadu, 45. punkts)</p>	<p><i>EuropeAid</i> jāturpina centieni arī turpmāk pamatot savus lēmumus par budžeta atbalsta attiecināmību ar strukturētu, oficiālu pierādījumu tam, ka saņēmējvalstī ir attiecīga reformu programma, lai novērstu visas būtiskās nepilnības pārskatāmā termiņā, un ka valsts ir apņēmusies to īstenot.</p> <p>(Pārskats par 2008. finanšu gadu, 56. punkta a) apakšpunkts)</p>	<p>Komisija saskaņo un veic savu norādījumu turpmāku pārskatīšanu, lai risinātu šo jautājumu. Pārskatīšanu plānots pabeigt līdz 2009. gada beigām.</p>
9.	<p>Izmantotajiem rezultatīvajiem rādītājiem jābūt tādiem, kas vajadzības gadījumā skaidri liecina par publisko finanšu pārvaldības pilnveidošanu. Tas panākams, pilnveidojot rādītājus, ar kuriem var izmērīt rezultātu dinamiku laika gaitā, un apvienojumā ar procesa rādītājiem par atsevišķu pasākumu rezultātiem.</p> <p>(Pārskats par 2007. finanšu gadu, 56. punkta b) apakšpunkts)</p>	<p>Palātas veiks šā apsvēruma pēcpārbaudi ar ticamības deklarāciju nesaistītās revīzijās.</p>		

	Palātas apsvērumi	Palātas analīze	Palātas ieteikumi	Komisijas atbilde
10.	Lai sniegtu strukturētus secinājumus par sekmēm publisko finanšu pārvaldībā, Komisijai jānodrošina, lai līdzekļu atlīdzināšanas lēmumus pamatojošie dati vairāk balstītos uz jau notikušā novērtējumu nekā uz pieņēmumiem par iespējamību nākotnē. (Pārskats par 2007. finanšu gadu, 56. punkta c) apakšpunkts)	Palātas veiks šā apsvēruma pēcpārbaudi ar ticamības deklarāciju nesaistītās revīzijās.		
11.	Jāuzlabo finansēšanas nolīgumu kvalitāte, visos gadījumos iekļaujot vispārējos nosacījumus, nepārprotamus noteikumus un skaidras prasības attiecībā uz publisko finanšu pārvaldības pilnveidošanu. (Pārskats par 2007. finanšu gadu, 56. punkta e) apakšpunkts)	Kā minēts Palātas 2007. finanšu gada pārskatā par Eiropas Attīstības fondiem, finansēšanas nolīgumi budžeta programmām, kuras finansē no devītā EAF, bieži vien ir nepilnīgi vai neskaidri, un tāpēc tie nenodrošina pietiekami skaidru pamatu šādam strukturētam un oficiālam novērtējumam. Palāta norādīja, ka 2008. gadā panākti nozīmīgi uzlabojumi to budžeta atbalsta programmu finanšu nolīgumos, kuras finansē no desmitā EAF. Dažos gadījumos ir iespējams vēl precīzāk norādīt gan prioritāros sabiedrisko finanšu pārvaldības pasākumus, kas jāīsteno saņēmējvalstij, gan arī informācijas avotus, lai pārbaudītu atbilstību nolīgtajiem noteikumiem. (Pārskats par 2008. finanšu gadu, 46. punkts)	<i>EuropeAid</i> jānodrošina, lai visos turpmākajos finansēšanas nolīgumos būtu izsmeltošs un skaidrs pamats maksājumu nosacījumu atbilstības novērtēšanai. (Pārskats par 2008. finanšu gadu, 56. punkta b) apakšpunkts)	<i>Komisija ir gandarīta par Palātas atzinumu, ka tā nepārtrauktie centieni uzlabot atbilstības novērtējumu skaidrību un struktūru ir snieguši ievērojamus rezultātus. Mēs koncentrējamies uz uzlabošanas procesa turpināšanu ar mērķi likvidēt jebkādas neskaidrības mūsu novērtējumos. Tas tiks nodrošināts, veicot turpmākus uzlabojumus budžeta atbalsta norādījumos, organizējot mācības un sekmējot izpratni par to, cik būtiski ir pierādīt atbilstību strukturēti un formālā veidā.</i>
12.	Cilvēkresursu politika jāizstrādā, pamatojoties uz to prasmju un zināšanu analīzi, kas vajadzīgas, lai pārvaldītu budžeta atbalstu, ņemot vērā tā aizvien lielāko nozīmi. (Pārskats par 2007. finanšu gadu, 56. punkta f) apakšpunkts)	Kandidāti uz amatiem, kas saistīti ar budžeta atbalstu, tiek pārbaudīti un izraudzīti, pamatojoties uz zināšanām un prasmēm budžeta atbalsta jomā. Apmācība budžeta atbalsta jomā ir pieaugusi no 7 pieejamiem mācību kursiem 2006. gadā līdz 14 kursiem 2007. gadā un 24 kursiem 2008. gadā. Tas ir, neskaitot galveno biroju mācības, kurās piedalās vidēji 40 % no delegāciju darbiniekiem. Tāpat katru gadu tiek organizēti arī budžeta atbalsta praktiķiem veltīti semināri. (Pārskats par 2008. finanšu gadu, 31. punkts)	Rīcība ir bijusi apmierinoša.	